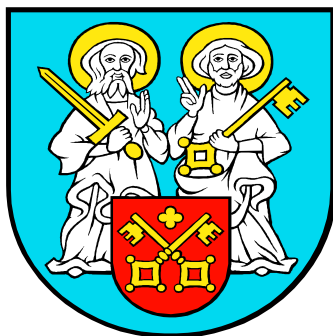

Załącznik do uchwały Nr XIX/160/IV/2012
Rady Powiatu w Poznaniu z dnia 21 czerwca 2012 r.

PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO POWIATU POZNAŃSKIEGO NA LATA 2012-2015

Poznań 2012 r.

SPIS TREŚCI	
Wprowadzenie	str. 4
1. Charakterystyka powiatu poznańskiego.	str. 7
1.1. Demografia powiatu poznańskiego.	str. 7
1.2. Struktura bezrobocia w powiecie poznańskim.	str. 11
1.2.1. Struktura bezrobocia według stopnia i przyczyny niepełnosprawności.	str. 12
2. Diagnoza – analiza opieki psychiatrycznej. Zagrożenia dla zdrowia psychicznego.	str. 16
2.1. Epidemiologiczna diagnoza sytuacji.	str. 16
2.2. Infrastruktura. Zasoby psychiatrycznej opieki zdrowotnej w powiecie poznańskim.	str. 22
2.2.1. Ambulatoryjna opieka zdrowotna dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	str. 22
2.2.2. Stacjonarna opieka zdrowotna dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	str. 26
2.2.3. Finansowanie opieki zdrowotnej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	str. 29
2.2.4. Zagrożenia dla zdrowia psychicznego.	str. 29
3. Charakterystyka powiatu poznańskiego pod względem zasobów pomocy społecznej.	str. 31
3.1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	str. 31
3.2. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.	str. 32
3.3. Powiatowy Urząd Pracy.	str. 35
3.4. Dom Pomocy Społecznej w Lisówkach.	str. 35
3.5. Placówki opiekuńczo-wychowawcze powiatu poznańskiego.	str. 36
3.6. Placówki i organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych.	str. 37
3.7. Miejsko/Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej.	str. 42
4. Powiatowy Zespół Koordynujący Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.	str. 43
5. Wdrożenie i koordynowanie „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015”.	str. 43
• Adresaci programu	str. 44
• Koordynator programu	str. 44
• Realizatorzy programu	str. 44
• Partnerzy programu	str. 44
5.1. Priorytety promocji zdrowia psychicznego.	str. 44
5.2. Harmonogram realizacji „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015”.	str. 45
5.3. Monitoring i ewaluacja programu.	str. 71
5.4. Finansowanie programu.	str. 71
6. Zalecane rozwiązania organizacyjne w psychiatrycznej opiece zdrowotnej w powiecie poznańskim.	str. 74
6.1. Zalecane wskaźniki dla psychiatrycznej opieki zdrowotnej.	str. 74
6.1.1. Centrum Zdrowia Psychicznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	str. 74
6.1.2. Placówki dla dorosłych z zaburzeniami psychicznymi.	str. 75

SPIS TREŚCI	
6.1.3. Placówki dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi.	str. 79
6.1.4. Placówki dla uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.	str. 81
6.1.5. Placówkach dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych.	str. 83
6.2. Zalecane docelowe wskaźniki zatrudnienia w wybranych zawodach istotnych dla psychiatrycznej opieki zdrowotnej w powiecie poznańskim.	str. 85
Źródła informacji	str. 89
Wykaz tabel	str. 91
Wykaz wykresów	str. 92
Wykaz map	str. 92
Załącznik nr 1	str. 93
Załącznik nr 2	str. 94
Załącznik nr 3	str. 95
Załącznik nr 4	str. 96
Załącznik nr 5	str. 99
Załącznik nr 6	str. 100
Załącznik nr 7	str. 105
Załącznik nr 8	str. 107

WPROWADZENIE

„ ... zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa ...”

(Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego(tekst jedn. Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375.)

Według definicji Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), zdrowie psychiczne to „*stan dobrego samopoczucia, w którym człowiek wykorzystuje swoje zdolności, radzi sobie ze stresem w codziennym życiu, wydajnie pracuje oraz jest w stanie wnieść wkład w życie danej wspólnoty*”. W takim wymiarze zdrowie psychiczne nabiera szczególnego znaczenia. Stanowi ono nieodłączny składnik zdrowia, a także jest kapitałem pozwalającym na realizowanie intelektualnego i emocjonalnego potencjału, odgrywanie swoich ról w życiu społecznym, w szkole i w pracy.¹

Z raportu WHO wynika, że choroby psychiczne stanowią coraz większy odsetek wszystkich schorzeń. Z danych opublikowanych przez Komisję Europejską, zły stan zdrowia psychicznego dotyka aż 27% mieszkańców Europy.

Mając na uwadze rozmiar i dynamikę problemów zdrowia psychicznego opracowano szereg międzynarodowych dokumentów, do których należą między innymi:

1. Helsińska Deklaracja Ministrów Zdrowia Krajów Europejskich z 2005 r. pt. „*Deklaracja o ochronie zdrowia psychicznego dla Europy*”, zgodnie z którą polityka ochrony zdrowia psychicznego powinna uwzględniać następujące działania:
 - rozwijanie świadomości znaczenia dobrego samopoczucia psychicznego dla funkcjonowania społeczeństwa,
 - przeciwdziałanie stygmatyzacji, nierówności i dyskryminacji, jakiej doświadczają osoby chorujące psychicznie i ich rodziny,
 - opracowanie i wdrożenie systemów ochrony zdrowia psychicznego, które uwzględnią promocję, profilaktykę, leczenie i rehabilitację,
 - zapewnienie kształcenia kadr o odpowiednich kompetencjach,
 - wykorzystanie do realizacji tych zadań, doświadczeń i wiedzy osób doświadczających zaburzeń psychicznych i ich opiekunów.
2. *Zielona Księga Unii Europejskiej* - ogłoszona przez Komisję Europejską w 2005 r. - w której najważniejszymi zadaniami dla reformowania polityki ochrony zdrowia psychicznego w krajach UE są:
 - wspieranie zdrowia psychicznego poprzez promocję zdrowia psychicznego,
 - działania profilaktyczne podejmowane wobec grup narażonych na zagrożenia dla zdrowia psychicznego,

¹ Cytowana definicja zdrowia psychicznego pochodzi z „Zielona Księga. Poprawa zdrowia psychicznego ludności. Strategia zdrowia psychicznego dla Unii Europejskiej, Komisja Wspólnot Europejskich, Bruksela 2005 r.

- poprawa jakości życia ludzi chorych i niepełnosprawnych psychicznie, poprzez integrację społeczną oraz ochronę ich praw i godności,
3. W 2008 roku w Brukseli zainaugurowany został *Europejski Pakt na rzecz Zdrowia i Dobrostanu Psychicznego*, w ramach którego proponuje się zgromadzenie wiedzy z całej Unii Europejskiej w celu wypracowania wspólnych zaleceń dotyczących działania w pięciu głównych obszarach:
- zapobieganie samobójstwom i depresji,
 - zdrowie psychiczne wśród młodzieży i w kontekście edukacji,
 - zdrowie psychiczne w środowisku zawodowym,
 - zdrowie psychiczne ludzi starszych,
 - zwalczanie uprzedzeń i wykluczenia społecznego.

Problem zdrowia psychicznego dotyczy również Polski, stąd konieczna jest poprawa funkcjonowania i zasad finansowania opieki psychiatrycznej. Taka sytuacja wymaga podjęcia szeroko zakrojonych wielosektorowych działań w zakresie różnorodnych form opieki zdrowotnej i pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Zdrowie psychiczne powinno stać się istotną wartością - wyzwaniem dla polityki społecznej i zdrowotnej państwa oraz administracji samorządowej.

Strategicznym aktem prawnym, który został opracowany z myślą o ochronie zdrowia psychicznego jest ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375.), zobowiązująca do realizacji poszczególnych zadań zarówno administrację rządową jak i samorządy gminne, powiatowe i wojewódzkie.

Kluczowym aktem wykonawczym do ww. ustawy jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie *Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego* (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128), który określa harmonogram realizacji NPOZP w latach 2011–2015, jak również formułuje cele i zadania do realizacji w zakresie promocji zdrowia psychicznego, poprawy jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi, zapewnienia dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej oraz stanowi podstawę dla samorządu powiatowego do opracowania powiatowego programu ochrony zdrowia psychicznego.

Do realizacji zapisów Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie *Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego*, Zarząd Powiatu w Poznaniu Uchwałą Nr 444/2011 z dnia 30 czerwca 2011 roku powołał Powiatowy Zespół Koordynujący Realizację NPOZP, który jest odpowiedzialny za opracowanie „*Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015*”.

W dokumencie tym wytyczono kierunki działań, określono cele polityki zdrowotnej na rzecz poprawy zdrowia psychicznego mieszkańców, które mogą przyczynić się do

wypracowania docelowego modelu organizacji opieki psychiatrycznej na terenie powiatu poznańskiego.

Program ma charakter otwarty, z możliwością jego dostosowywania do aktualnych uwarunkowań, a jego realizacja zależeć będzie od budżetu samorządu powiatowego, Ministerstwa Zdrowia, poziomu finansowania przez Narodowy Fundusz Zdrowia świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki psychiatrycznej specjalistycznej i środowiskowej oraz leczenia uzależnień, możliwości pozyskiwania środków UE, i z innych podmiotów.

Akty prawne wyznaczające Zadania Powiatu w zakresie promocji i ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego:

1. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. 2001 Nr 142 poz. 1592 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231 poz. 1375 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.);
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485 ze zm.);
5. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.);
6. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.);
7. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, ze zm.);
8. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. nr 234 poz. 1536, ze zm.);
9. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 112, poz. 654, ze zm.);
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128);
11. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 sierpnia 2009 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych (Dz. U. 2009 r. Nr 137 poz. 1126).
12. Narodowy Program Zdrowia na lata 2007-2015” (Uchwała nr 90/2007 Rady Ministrów z dnia 15 maja 2007 r.).

1. Charakterystyka powiatu poznańskiego.

Powiat poznański stanowi lokalną wspólnotę samorządową tworzoną przez mieszkańców 17 gmin otaczających Poznań:

- *gminy miejskie*: Luboń, Puszczykowo,
- *gminy miejsko-wiejskie*: Buk, Kostrzyn, Kórnik, Mosina, Murowana Goślina, Pobiedziska, Stęszew, Swarzędz,
- *gminy wiejskie*: Czerwonak, Dopiewo, Kleszczewo, Komorniki, Rokietnica, Suchy Las, Tarnowo Podgórne.

Jest jednym z największych powiatów na terenie kraju i największym w Wielkopolsce. Zajmuje powierzchnię 1900 km², na której zamieszkuje ponad 300 tys. osób.

Mapa 1. Położenie powiatu poznańskiego.

1.1. Demografia powiatu poznańskiego.

Według danych statystycznych w 2010 roku ludność powiatu poznańskiego liczyła 327 110 osób, co w stosunku do roku 2009 daje przyrost o 2,5%.

Na obszarach wiejskich zamieszkiwało 197 917, co stanowiło 60.5% ludności ogółu mieszkańców, a w miastach 129 193 osób co stanowi 39.5% ogółu.

Liczba kobiet w 2010 roku wynosiła 168 041, co stanowiło 51,4% ogółu mieszkańców powiatu. Kobiet było więcej od mężczyzn o 1,4 %.

W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych w powiecie poznańskim w 2010 r. dominowała ludność w wieku *produkcyjnym* obejmująca kobiety w wieku 18-59 oraz mężczyzn w wieku 18-64 i liczyła 216 673 osób, co stanowiło 66,2% ogółu ludności, następnie ludność w wieku *przedprodukcyjnym* (0-17lat) - wynosiła 70 073 tj. 21,4%, najmniejszą liczbę stanowiły osoby w wieku *poprodukcyjnym* (60/65 lat i więcej) - 40 364, których odsetek osiągnął wartość 12,3% ogółu ludności zamieszkującej powiat poznański.

Tabela 1. Liczba ludności w poszczególnych gminach powiatu poznańskiego w latach 2008-2010 wraz z dynamiką przyrostu.

Gmina	2008	2009	2010	Dynamika przyrost ludności w 2010 roku do 2008 roku (w %)
Buk	12115	12119	12157	0,35
Czerwonak	25056	25455	25859	3,20
Dopiewo	16109	17078	18051	12,06
Kleszczewo	5848	6003	6312	7,93
Komorniki	16939	18220	19425	14,68
Kostrzyn	16138	16378	16541	2,50
Kórnik	19449	20080	20656	6,21
Luboń	28524	29008	29520	3,49
Mosina	26140	26650	27053	3,49
Murowana Goślina	16174	16233	16349	1,08
Pobiedziska	17211	17580	17915	4,09
Puszczykowo	9489	9575	9635	1,54
Rokietnica	10935	11693	12400	13,40
Stęszew	14286	14440	14589	2,12
Suchy Las	14368	14737	15132	5,32
Swarzędz	42257	42965	43684	3,38
Tarnowo Podgórne	20352	21044	21832	7,27
Ogółem	311390	319258	327110	5,05

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS na dzień 31.12.2010 r., dane demograficzne za 2011 r. zostaną udostępnione przez GUS w drugiej połowie 2012 r.

Kolorem niebieskim zaznaczono gminy o najwyższym poziomie dynamiki przyrostu.

Kolorem czerwonym zaznaczono gminę o najniższej dynamice przyrostu

Tabela 2. Ludność powiatu poznańskiego według miejsca zamieszkania w 2010 r.

Gmina	Ludność w poszczególnych gminach wg miejsca zamieszkania			
	Miasto	% udział mieszkańców miasta do ogółu mieszkańców gminy	Wieś	% udział mieszkańców wsi do ogółu mieszkańców gminy
Buk	6089	50,1	6068	49,9
Czerwonak	0	0,0	25859	100,0
Dopiewo	0	0,0	18051	100,0
Kleszczewo	0	0,0	6312	100,0
Komorniki	0	0,0	19425	100,0
Kostrzyn	9041	54,7	7500	45,3
Kórnik	7210	34,9	13446	65,1
Luboń	29520	100,0	0	0,0
Mosina	12454	46,0	14599	54,0
Murowana Goślina	10323	63,1	6026	36,9
Pobiedziska	8748	48,8	9167	51,2
Puszczykowo	9635	100,0	0	0,0
Rokietnica	0	0,0	12400	100,0
Stęszew	5686	39,0	8903	61,0
Suchy Las	0	0,0	15132	100,0
Swarzędz	30487	69,8	13197	30,2
Tarnowo Podgórne	0	0,0	21832	100,0
Razem	129193	39,5	197917	60,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS na dzień 31.12.2010 r., dane demograficzne za 2011 r. zostaną udostępnione przez GUS w drugiej połowie 2012 r.

Tabela 3. Ludność powiatu poznańskiego według wieku w 2010 roku.

Gmina	Liczba mieszkańców gminy ogółem w tym kobiety (% udział)			Ludność w 2010 roku w wieku:					
				Przedprodukcyjnym		Produkcyjnym		Poprodukcyjnym	
				liczba mieszkańców gminy	% udział do ogólnej liczby mieszkańców powiatu	liczba mieszkańców gminy	% udział do ogólnej liczby mieszkańców powiatu	liczba mieszkańców gminy	% udział do ogólnej liczby mieszkańców powiatu
	ogółem	kobiety	% udział						
Buk	12157	6269	51,6	2587	0,8	7885	2,4	1685	0,5
Czerwonak	25859	13251	51,2	5167	1,6	18040	5,5	2652	0,8
Dopiewo	18051	9220	51,1	4246	1,3	11918	3,6	1887	0,6
Kleszczewo	6312	3232	51,2	1604	0,5	4052	1,2	656	0,2
Komorniki	19425	9972	51,3	4520	1,4	12849	3,9	2056	0,6
Kostrzyn	16541	8413	50,9	3609	1,1	10787	3,3	2145	0,7
Kórnik	20656	10522	50,9	4711	1,4	13409	4,1	2536	0,8
Luboń	29520	15525	52,6	6081	1,9	19222	5,9	4217	1,3
Mosina	27053	13923	51,5	5582	1,7	17725	5,4	3746	1,1
Murowana Goślina	16349	8252	50,5	3278	1,0	11420	3,5	1651	0,5
Pobiedziska	17915	9126	50,9	3808	1,2	11712	3,6	2395	0,7
Puszczykowo	9635	5049	52,4	1715	0,5	6268	1,9	1652	0,5
Rokietnica	12400	6356	51,3	2911	0,9	8116	2,5	1373	0,4
Stęszew	14589	7376	50,6	3031	0,9	9613	2,9	1945	0,6
Suchy Las	15132	7750	51,2	3326	1,0	10126	3,1	1680	0,5
Swarzędz	43684	22549	51,6	9119	2,8	29178	8,9	5387	1,6
Tarnowo Podgórne	21832	11256	51,6	4778	1,5	14353	4,4	2701	0,8
Razem	327110	168041	51,4	70073	21,4	216673	66,2	40364	12,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS na dzień 31.12.2010 r., dane za 2011 r. zostaną udostępnione przez GUS w drugiej połowie 2012 r.

- ❖ **wiek przedprodukcyjny** - osoby między 0-17,
- ❖ **wiek produkcyjnym** - kobiety w wieku 18-59 i mężczyźni w wieku 18-64,
- ❖ **wiek poprodukcyjny** - mężczyźni po 65 roku życia i kobiety po 60 roku życia

1.2. Struktura bezrobocia w powiecie poznańskim.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu na dzień 31.12.2011 r. zarejestrowanych było 5383 bezrobotnych z powiatu poznańskiego, w tym 31% posiadało prawo do zasiłku. Analizując stopę bezrobocia w latach 2009-2011 można zauważyć, że kształtuje się ona na podobnym poziomie, tj. odpowiednio 3,5% w 2009 i 2010 roku oraz 3,4% w 2011 r.

Najliczniejszą grupę ogółu zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby w wieku od 25 do 34 lat tj. 31,6%, a następnie osoby w wieku 45-54 lata tj. 19,4%. Natomiast najmniej liczną grupę stanowiły osoby po 60 roku życia tj. 1,9%. Wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych przeważały kobiety.

Z analizy struktury bezrobocia według czasu pozostawania bez pracy można zauważyć, że znaczna grupa (25,8 %) znalazła zatrudnienie w okresie od 1-3 miesięcy. Równocześnie wzrastała liczba bezrobotnych w przedziale czasowym pozostawania bez pracy od 12 do 24 miesięcy z 5% w 2009 roku do 11,7% w 2011 roku.

Tabela 4. Struktura bezrobocia w latach 2009-2011 w powiecie poznańskim.

	2009	2010	2011
Liczba osób bezrobotnych	4846	5028	5383
Stopa bezrobocia	3,5	3,5	3,4
Struktura według płci w %			
Kobiety	54,1	56,4	59
Mężczyźni	45,9	43,6	41
Struktura według wieku w %			
18-24	22,5	21,8	18,5
25-34	31,8	31,3	31,6
35-44	16,8	16,8	18,9
45-54	21,1	20,1	19,4
55-59	6,5	8,1	9,7
60-64	1,3	1,9	1,9
Struktura wg czasu pozostawania bez pracy w %			
do 1 m-ca	15	14	14,1
1 - 3 m-ca	34	33	25,8
3 - 6 m-ca	26	23	24,6
6 - 12 m-ca	17	19	20,6
12 - 24 m-ca	5	9	11,7
powyżej 24 m-cy	3	2	3,2

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu (dane na dzień 31.12.2011 r.)

Tabela 5. Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych gminach powiatu poznańskiego w latach 2009-2011.

Gmina	Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych gminach powiatu poznańskiego w latach 2009-2011		
	2009	2010	2011
Buk	193	187	162
Czerwonak	407	373	427
Dopiewo	240	268	284
Kleszczewo	64	95	118
Komorniki	202	247	277
Kostrzyn	308	276	292
Kórnik	272	257	277
Luboń	454	497	557
Mosina	467	485	548
Murowana Goślina	310	306	315
Pobiedziska	301	318	332
Puszczykowo	149	159	179
Rokietnica	164	155	172
Stęszew	263	251	237
Suchy Las	181	202	209
Swarzędz	614	669	686
Tarnowo Podgórne	257	283	311
Ogółem	4846	5028	5383

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Poznaniu (dane na dzień 31.12.2011r.)

1.2.1. Struktura bezrobocia według stopnia i przyczyny niepełnosprawności.

W 2011 roku uległy pewnym zmianom dane w zakresie liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych. Nastąpił wzrost liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych z lekkim stopniem niepełnosprawności o 5%, w porównaniu z rokiem poprzednim i spadek liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z 16% w 2010 r. do 14 % w 2011 r. Zmniejszyła się również liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z 7% w 2010r. do 5 % w 2011 r.

Tabela nr 6 przedstawia strukturę bezrobocia według stopnia niepełnosprawności w powiecie poznańskim w latach 2009-2011.

Tabela 6. Struktura bezrobocia według stopnia niepełnosprawności w latach 2009-2011 w powiecie poznańskim.

	31.12.2009						31.12.2010						31.12.2011					
	Ogółem		Bezrobotni niepełnosprawni		Poszukujący pracy niepełnosprawni		Ogółem		Bezrobotni niepełnosprawni		Poszukujący pracy niepełnosprawni		Ogółem		Bezrobotni niepełnosprawni		Poszukujący pracy niepełnosprawni	
		%		%		%		%		%		%		%		%		%
ogółem	207	100,0%	156	75%	51	24,6%	234	100,0%	180	77,0%	54	23,0%	237	100,0%	202	85,0%	35	15%
struktura wg stopnia niepełnosprawności																		
znaczny	13	6,3%	1	0,6%	12	23,5%	16	7,0%	0	0,0%	16	30,0%	11	5,0%	1	0,5%	10	29,0%
umiarkowany	46	22,2%	29	18,6%	17	33,3%	38	16,0%	19	10,5%	19	35,0%	34	14,0%	27	13,5%	7	20,0%
lekki	148	71,5%	126	80,8%	22	43,2%	180	77,0%	161	89,5%	19	35,0%	192	81,0%	174	86,0%	18	51,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Poznaniu (dane na dzień 31.12.2011r.)

Wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych w 2009 roku najliczniejszą grupę stanowiły osoby z chorobami narządu ruchu (42 osoby tj. 26,9% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych) oraz osoby z chorobami psychicznymi (22 osoby, tj. 14,1%), w dalszej kolejności były osoby z chorobami układu oddechowego i krążenia (18 osób tj. 11,5% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych).

Podobnie przedstawiała się sytuacja w 2010 roku, wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych najwięcej było osób z chorobami narządu ruchu (54 osoby tj. 30% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych) oraz chorobami psychicznymi (30 osób tj. 16,7% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych).

W 2011 roku odnotowano nieznaczny spadek zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych z chorobami narządu ruchu (51 osób tj. 25,2% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych), natomiast w odniesieniu do osób z chorobami psychicznymi nastąpił niewielki wzrost - z 30 do 37 osób, tj. 18,3% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych.

Powyższe informacje przedstawia **tabela nr 7**.

Tabela 7. Struktura bezrobocia według przyczyny niepełnosprawności w latach 2009-2011 w powiecie poznańskim.

Rok		2009	2010	2011
Ogółem osoby bezrobotne		4846	5028	5383
w tym osoby bezrobotne niepełnosprawne		156	180	202
z powodu upośledzenia umysłowego	Ogółem	7	8	9
	udział % do ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych	4,5	4,4	4,5
z powodu choroby psychicznej	Ogółem	22	30	37
	udział % do ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych	14,1	16,7	18,3
z powodu zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	Ogółem	10	11	10
	udział % do ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych	6,4	6,1	5,0
z powodu choroby narządu wzroku	Ogółem	15	13	12
	udział % do ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych	9,6	7,2	5,9
z powodu choroby narządu ruchu	Ogółem	42	54	51
	udział % do ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych	26,9	30	25,2
z powodu epilepsji	Ogółem	3	13	14
	udział % do ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych	1,9	7,2	6,9
z powodu choroby układu oddechowego i układu krążenia	Ogółem	18	11	10
	udział % do ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych	11,5	6,1	5,0
z powodu choroby układu pokarmowego	Ogółem	3	4	1
	udział % do ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych	1,9	2,2	0,5
z powodu choroby układu moczowo-płciowego	Ogółem	6	1	15
	udział % do ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych	3,8	0,6	7,4
z powodu choroby neurologicznej	Ogółem	15	13	15
	udział % do ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych	9,6	7,2	7,4
Inne	Ogółem	11	21	25
	udział % do ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych	7,1	11,7	12,4
Nieustalony	Ogółem	4	1	3
	udział % do ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych	2,6	0,6	1,5

Źródło: Opracowane własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu (na dzień 31.12.2011 r.)

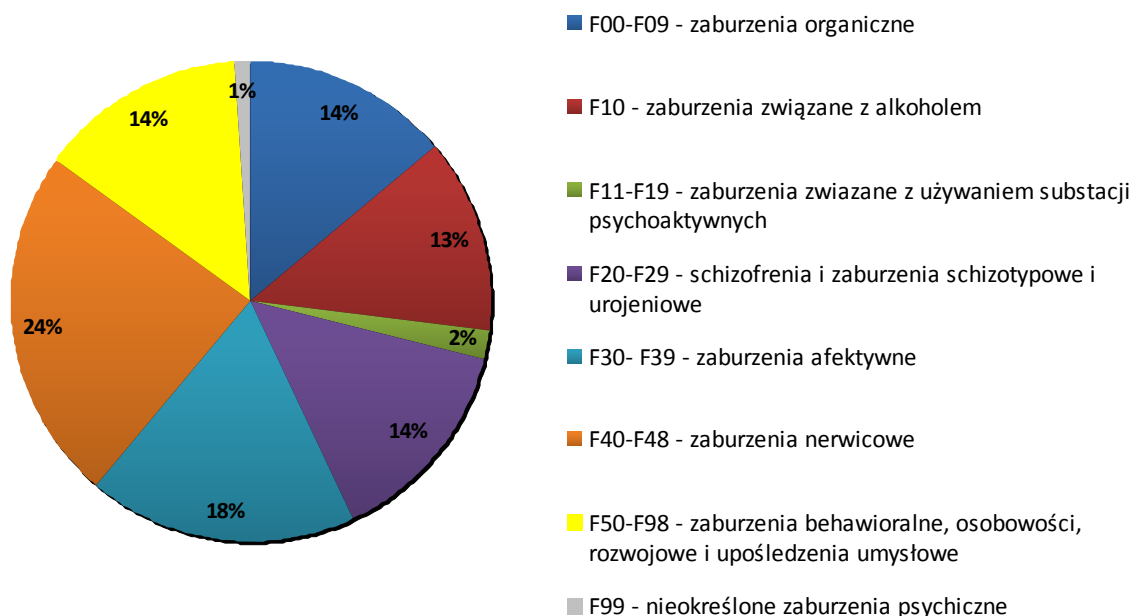
2. Diagnoza - analiza opieki psychiatrycznej. Zagrożenia dla zdrowia psychicznego.

2.1. Epidemiologiczna diagnoza sytuacji.

W Polsce nie dysponujemy całościowymi danymi z populacyjnych badań przesiewowych nad zdrowiem psychicznym ludności. Ocena sytuacji epidemiologicznej opiera się na statystykach ochrony zdrowia gromadzonych i przetwarzanych przez Zakład Organizacji Ochrony Zdrowia Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie („Roczniki Statystyczne” z lat 1997–2009). Dostępne dane wskazują na rosnący popyt na świadczenia z zakresu zdrowia psychicznego. W ciągu ostatniego dziesięciolecia w Polsce liczba osób leczonych psychiatrycznej opiece ambulatoryjnej zwiększyła się dwukrotnie, a leczonych stacjonarnie - o połowę.

Największą grupę rozpoznań w psychiatrycznym leczeniu ambulatoryjnym stanowią zaburzenia nerwicowe (24%), zaburzenia afektywne (18%), zaburzenia organiczne (14%), zaburzenia behawioralne, osobowości, rozwojowe i upośledzenia umysłowe (14%) oraz zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu (13%). Co siódmy pacjent cierpi na schizofrenię i zaburzenia schizotypowe i urojeniowe.

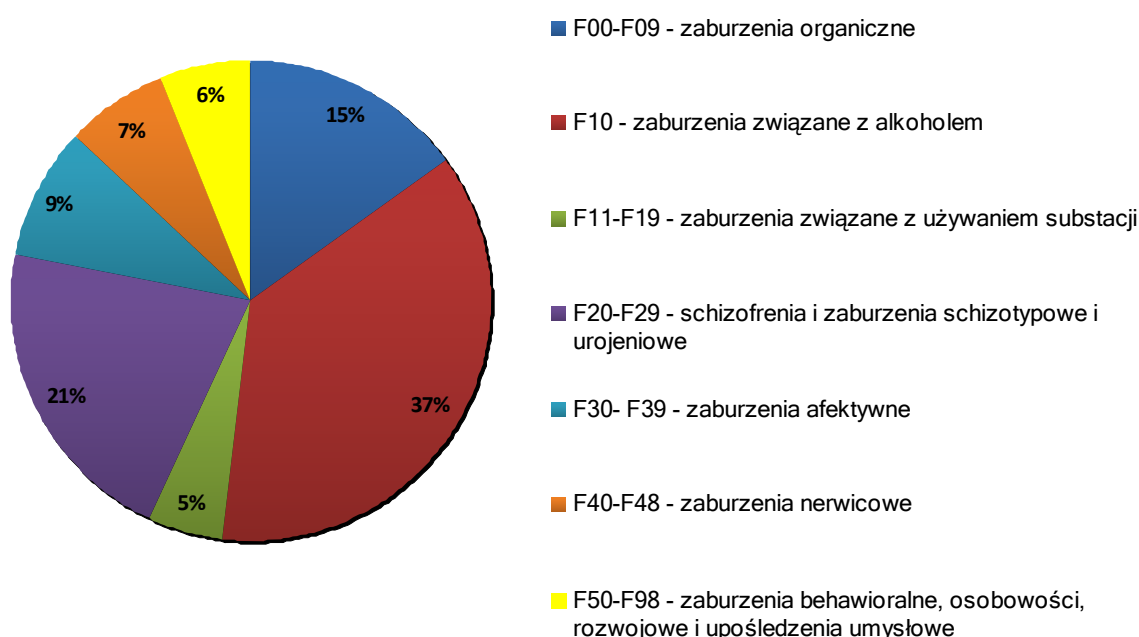
Wykres 1. Struktura rozpoznań w opiece ambulatoryjnej w Polsce w 2009 r.

Źródło: „Zdrowie publiczne i polityka ludnościowa” pod redakcją Janusza Szymborskiego, Warszawa 2012 r. (na podstawie: „Roczniki Statystyczne” z lat 1997–2009; Bazy danych Zakładu Organizacji Ochrony Zdrowia Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie)

Przyrost liczby pacjentów w psychiatrycznej opiece całodobowej był mniejszy. Niemniej jednak w latach 1997–2009 liczba pacjentów zwiększyła się prawie o połowę. Inna też była struktura rozpoznania – 37% pacjentów stanowiły osoby leczone z powodu zaburzeń spowodowanych piciem alkoholu, na drugim miejscu znalazły się schizofrenia i zaburzenia schizotypowe i urojeniowe (21%) oraz zaburzenia organiczne (15%). Dwukrotnie zwiększyła się liczba leczonych z powodu zaburzeń organicznych. Jednak blisko 60% wzrostu ogólnej liczby pacjentów w psychiatrycznej opiece całodobowej przypada na zaburzenia związane z konsumpcją alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.²

Wykres. 2. Struktura rozpoznania w opiece całodobowej w Polsce w 2009 r. (leczeni ogółem)

Źródło: „Zdrowie publiczne i polityka ludnościowa” pod redakcją Janusza Szymborskiego, Warszawa 2012 r. (na podstawie: „Roczniki Statystyczne” z lat 1997–2009; Bazy danych Zakładu Organizacji Ochrony Zdrowia Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie)

W celu dokonania analizy opieki psychiatrycznej w powiecie poznańskim w latach 2009-2010 zwrócono się do *Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Publicznego* w Poznaniu (WCZP) o udostępnienie danych za ten okres, w szczególności w zakresie liczby porad i liczby osób leczonych w poradniach psychiatrycznej opieki zdrowotnej na terenie powiatu poznańskiego.

W odpowiedzi, WCZP nie przekazało danych w wyżej wymienionym zakresie za 2010 r. ponieważ nie przesłały ich poradnie zdrowia psychicznego. Również nie przekazały

² „Zdrowie publiczne i polityka ludnościowa” pod redakcją Janusza Szymborskiego, Rządowa Rada Ludnościowa Warszawa 2012 r.

sprawozdań w powyższym zakresie za lata 2009 r. i 2010 r. poradnie zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, poradnie profilaktyki, leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz psychologicznych.

Wobec braku danych za okres 2009-2010 nie można dokonać analizy porównawczej. Na podstawie otrzymanych z WCZP danych statystycznych za 2009 r. wynika, że w powiecie poznańskim w poradniach zdrowia psychicznego udzielono 3708 porad, a w poradniach odwykowych (alkoholowych) 2928 porad, co przedstawia **tabela nr 8**.

Tabela 8. Porady udzielone w poradni zdrowia psychicznego oraz w poradni odwykowej (alkoholowej) w powiecie poznańskim w 2009 r.

Wyszczególnienie	Liczba porad udzielonych	
	w poradni zdrowia psychicznego	w poradni odwykowej (alkoholowej)
Porady lekarza	2350	380
Porady psychologa	1358	2340
Porady innego terapeuty	0	208
Ogółem liczba wszystkich porad	3708	2928

Źródło: Wielkopolskie Centrum Zdrowia Psychicznego (dane na dzień 31.12.2009 r.)

W poradniach zdrowia psychicznego i poradniach odwykowych udzielane są również inne świadczenia między innymi w zakresie psychoterapii indywidualnej i grupowej /rodzinnej. W 2009 r. ze świadczeń tych skorzystało ogółem 712 osób, co przedstawia **tabela nr 9**.

Tabela 9. Inne świadczenia udzielane w poradni zdrowia psychicznego i poradni odwykowej (alkoholowej) w powiecie poznańskim w 2009 r.

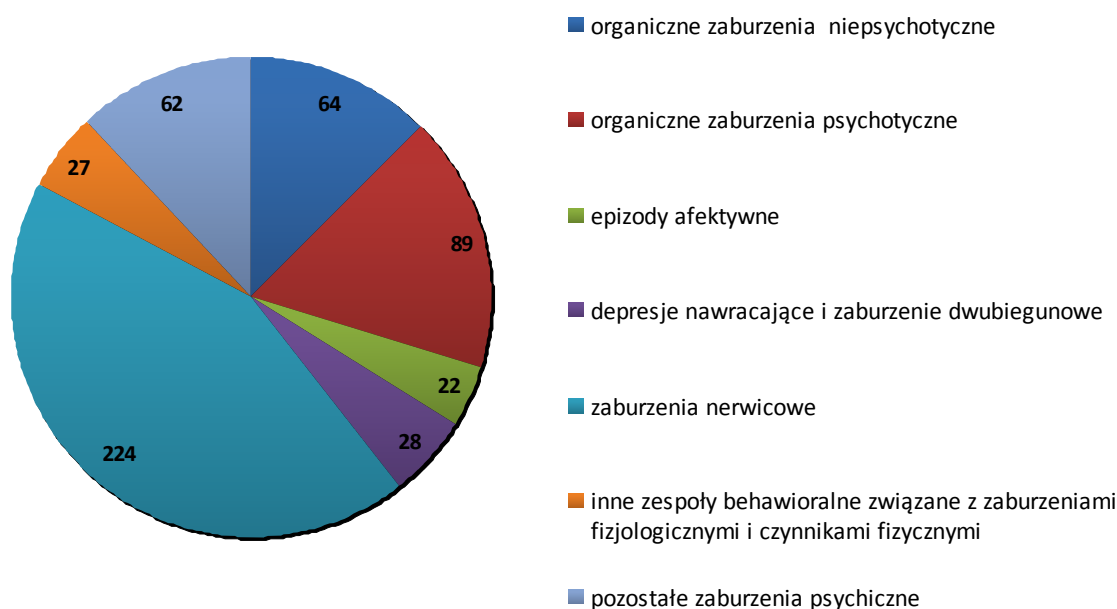
Wyszczególnienie	Liczba innych świadczeń udzielonych:	
	w poradni zdrowia psychicznego	w poradni odwykowej (alkoholowej)
Psychoterapia indywidualna	osób: 222	osób: 276
Psychoterapia grupowa/rodzinna	osób: 28	osób: 186
Interwencje pracownika socjalnego	0	0
Wizyty w środowisku chorego (z wyłączeniem interwencji pracownika socjalnego)	22	0
Porady telefoniczne	180	610
Skierowania do stacjonarnych placówek psychiatrycznych i odwykowych	4	11

Źródło: Wielkopolskie Centrum Zdrowia Psychicznego (dane na dzień 31.12.2009 r.)

Liczba udzielonych porad w poradniach zdrowia psychicznego w powiecie poznańskim, według rozpoznania zasadniczego, w roku 2009 wskazuje, że najwięcej leczonych było z powodu zaburzeń nerwicowych tj. 224 osoby, 89 osób z powodu organicznych zaburzeń psychotycznych oraz 64 osoby w wyniku organicznych zaburzeń niepsychotycznych - szczegółowe informacje zawiera **wykres nr 3**.

W 2009 r. w poradniach zdrowia psychicznego w powiecie poznańskim leczonych ogółem było 516 osób, w tym 156 to mężczyźni, najliczniejszą grupę stanowiły osoby między 30 a 64 rokiem życia - 286 osób. Natomiast leczonych po raz pierwszy w życiu z liczby ogółem było 227 osób, w tym 71 stanowili mężczyźni.

Wykres 3. Liczba osób leczonych w poradniach zdrowia psychicznego w powiecie poznańskim w 2009 r. (zaburzenia psychiczne bez uzależnień).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Publicznego (dane na dzień 31.12.2009 r.)

W 2009 r. w poradniach odwykowych (alkoholowych) w powiecie poznańskim leczonych ogółem było 133 osoby, w tym 86 mężczyzn, najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku między 30 a 64 rokiem życia. Natomiast leczonych po raz pierwszy w życiu z liczby ogółem było 74 osoby w tym 52 mężczyzn. Wśród leczonych ogółem najwięcej zaburzeń psychicznych związanych z alkoholem dotyczyło *zespołu uzależnienia* - 127 osób, w tym 82 mężczyzn, a 22 osoby zostały zobowiązane do leczenia odwykowego.

Na uwagę zasługuje fakt, iż w 2009 r. w poradniach odwykowych w powiecie poznańskim udzielono 124 porady osobom współuzależnionym, tj. osobom z najbliższego otoczenia osoby uzależnionej. Problem nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego oraz wiąże się z permanentnym stresem, brakiem poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji. Wszystko to może powodować poważne konsekwencje psychiczne wymagające specjalistycznej pomocy.

Tabela nr 10. Liczba osób leczonych w poradniach odwykowych (alkoholowych) w powiecie poznańskim w 2009 r. (zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu).

Wyszczególnienie		Leczeni		W tym: leczeni ogółem w wieku lat				Z kolumny 1 leczeni po raz pierwszy w życiu		W tym: leczeni po raz pierwszy w życiu w wieku lat				Z kolumny 1 zobowiązani do leczenia odwykowego
		Ogółem	w tym mężczyźni	0-18	19-29	30-64	65 i więcej	Ogółem	w tym mężczyźni	0-18	19-29	30-64	65 i więcej	
Ogółem z zaburzeniami psychicznymi związanymi z alkoholem (suma wierszy 05-20)		133	86	X	21	106	6	74	52	X	16	57	1	22
Z wiersza 01	mężczyźni			X	16	65	5			X	12	39	1	X
	osoby zamieszkałe na wsi	2	2	X	X	2	X	2	2	X	X	2	X	X
	opieka czynna	133	86	X	21	106	6	74	52	X	16	57	1	22
według rozpoznania zasadniczego Zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem alkoholu	ostre zatrucia	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	używanie szkodliwe	6	4	X	2	3	1	4	3	X	2	2	X	X
	zespół uzależnienia	127	82	X	19	103	5	70	49	X	14	55	1	22
	zespół abstynencyjny bez majaczenia	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	zespół abstynencyjny z majaczeniem	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	zaburzenia psychotyczne bez majaczenia	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	zespół amnestyczny	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	inne zaburzenia psychiczne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Współistniejące uzależnienia od środków psychoaktywnych		4	4	X	4	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Współuzależnienia		124	36	8	21	82	13	78	20	2	21	52	3	X

Źródło: Wielkopolskie Centrum Zdrowia Psychicznego (dane na dzień 31.12.2009 r.)

2.2. Infrastruktura. Zasoby psychiatrycznej opieki zdrowotnej w powiecie poznańskim.

System psychiatrycznej opieki zdrowotnej w Polsce nie jest w pełni dostosowany do potrzeb zdrowotnych ludności. Stan ten dotyczy również powiatu poznańskiego.

Powszechnym miejscem leczenia osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej są: poradnie zdrowia psychicznego, poradnie zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, poradnie odwykowe oraz poradnie profilaktyki, leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od środków psychoaktywnych, poradnie psychologiczne, a w ramach stacjonarnej opieki zdrowotnej: oddziały psychiatryczne, oddziały/ośrodki leczenia uzależnień, oddziały/ośrodki leczenia uzależnienia od ośrodków psychoaktywnych, zakłady/oddziały opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne, zakłady/oddziały pielęgnacyjno-opiekuńcze psychiatryczne.

Nieodpowiednie zróżnicowanie placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej i niedostateczna ilość świadczeń zdrowotnych w tym zakresie finansowanych ze środków publicznych powoduje, że dostępność do tych świadczeń w naszym kraju jest niewystarczająca.

Podmioty działalności leczniczej wykonujące świadczenia medyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie poznańskim przedstawia **tabela nr 11 i 12**.

2.2.1. Ambulatoryjna opieka zdrowotna dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W powiecie poznańskim działa 20 podmiotów wykonujących działalność leczniczą na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. Według danych rejestru Zakładów Opieki Zdrowotnej³ podmioty te świadczą usługi zdrowotne w ramach:

- poradni zdrowia psychicznego,
- poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży,
- poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży i ich rodzin,
- poradni leczenia uzależnień,
- poradni psychologicznych,
- poradni psychologicznej dla dzieci,
- poradni promocji zdrowia,
- zespołu leczenia środowiskowego,
- poradni terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia,
- poradni seksuologicznej i patologii współżycia.

Powyższe dane przedstawia **tabela nr 11**.

³ Dane ze strony internetowej www.rejestrzoz.gov.pl na dzień 16.04.2012 r.

Tabela 11. Wykaz podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie poznańskim w 2011 r. i 2012 r.

Gmina	Nazwa Podmiotu	Adres	Specjalność wg księgi rejestrowej Zakładów Opieki Zdrowotnej	Kontrakt z NFZ	
				2011	2012
Buk	Ośrodek Zdrowia Psychicznego "KORE"	ul. Wielkowiejska 50, 64-320 Buk	▪ poradnia zdrowia psychicznego, ▪ poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, ▪ poradnia leczenia uzależnień, ▪ poradnia psychologiczna	—	▪ poradnia zdrowia psychicznego
Czerwonak	Zespół Lekarzy Rodzinnych "PRO-FAMILJA" E. Malewska, J.Flaczyńska, B. Michałowski - Spółka Jawna	ul. Działkowa 2, 62-004 Czerwonak	▪ poradnia promocji zdrowia, ▪ poradnia psychologiczna	—	—
	Przychodnia Specjalistyczna "Komed"	ul. Piaskowa 1, 62-028 Koziegłowy	▪ poradnia promocji zdrowia, ▪ poradnia psychologiczna	—	—
Dopiewo	Praktyka Lekarska Sensorium 1 Przychodnia Psychiatryczna	ul. Kwiatowa 37, 60-185 Skórzewo	▪ poradnia zdrowia psychicznego ▪ poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, ▪ poradnia leczenia uzależnień, ▪ poradnia psychologiczna, ▪ zespół leczenia środowiskowego	▪ poradnia zdrowia psychicznego, ▪ poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, ▪ poradnia leczenia uzależnień	▪ poradnia zdrowia psychicznego, ▪ poradnia leczenia uzależnień
	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej PRIMA-MED Zespół Poradni Specjalistycznych	ul. Łąkowa 2, 62-070 Dopiewo	▪ poradnia zdrowia psychicznego ▪ poradnia leczenia uzależnień	▪ poradnia zdrowia psychicznego	—
Luboń	NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnień	ul. Kościuszki 53, 61-030 Luboń	▪ poradnia zdrowia psychicznego, ▪ poradnia leczenia uzależnień	▪ poradnia zdrowia psychicznego, ▪ poradnia leczenia uzależnień	—
	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Zdrowia Psychicznego	os. Jana III Sobieskiego 55A, 62-030 Luboń	▪ poradnia zdrowia psychicznego, ▪ poradnia leczenia uzależnień	▪ poradnia zdrowia psychicznego, ▪ poradnia leczenia	▪ poradnia zdrowia psychicznego

	"LOGOS"			uzależnień	
	"Pomoc Psychologiczna" s.c. Dorota Kubiak- Wąsiewicz, Katarzyna Sęk	ul. Kościuszki 53, 61-030 Luboń	▪ poradnia zdrowia psychicznego, ▪ poradnia leczenia uzależnień	–	▪ poradnia zdrowia psychicznego, ▪ poradnia leczenia uzależnień
Komorniki	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "TERAPIA" Specjalistyczny Gabinet Rehabilitacji	ul. Stawna 7/11, 62-052 Komorniki	▪ poradnia zdrowia psychicznego	–	–
	VIP-MED. s.c.	ul. Stawna 7/11 62-052 Komorniki	▪ poradnia zdrowia psychicznego	–	–
	Niepubliczny Zakład Podstawowej i Specjalistycznej Opieki zdrowotnej "KoraMed"	ul. Grunwaldzka 571, 62-064 Plewiska	▪ poradnia psychologiczna	–	▪ poradnia zdrowia psychicznego
Mosina	Przychodnia Zdrowia "VIS MEDICA"	ul. Dworcowa 3, 62-050 Mosina	▪ poradnia zdrowia psychicznego, ▪ poradnia psychologiczna	–	–
Pobiedziska	Gabinet psychologiczny (CENTRO MEDICO - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej POZ i Specjalistka)	ul. Królowej Jadwigi 9, 62-010 Pobiedziska	▪ poradnia psychologiczna	–	–
Puszczykowo	"MEDICOR" Specjalistyczne Poradnie Lekarsko - Stomatologiczne	ul. Kraszewskiego 11, 62-041 Puszczykowo	▪ poradnia zdrowia psychicznego, ▪ poradnia psychologiczna	▪ poradnia zdrowia psychicznego	–
Suchy Las	Specjalistyczne Centrum Medyczne OMEGA	ul. Rynek 9, 62-020 Suchy Las	▪ poradnia zdrowia psychicznego, ▪ poradnia leczenia uzależnień, ▪ poradnia psychologiczna	–	▪ poradnia zdrowia psychicznego
Swarzędz	Wielospecjalistyczny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SunMedica Spółka Cywilna	ul. Wilkońskich 16, 62-020 Swarzędz	▪ poradnia zdrowia psychicznego	–	–

	Poradnia Specjalistyczna IPSIS	ul. Piaski 8, 62-020 Swarzędz	▪ poradnia zdrowia psychicznego, ▪ poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, ▪ poradnia leczenia uzależnień,	–	▪ poradnia zdrowia psychicznego, ▪ poradnia leczenia uzależnień, ▪ oddział dzienny terapii uzależnienia od alkoholu
	Swarzędzkie Centrum Zdrowia Psychicznego	ul. Sienkiewicza 21, 62-020 Swarzędz	▪ poradnia zdrowia psychicznego, ▪ poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży i ich rodzin, ▪ poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia, ▪ poradnia seksuologiczna i patologii współżycia	–	▪ poradnia zdrowia psychicznego, ▪ poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia
Rokietnica	Centrum Medyczne Twój Doktor	ul. Poczтовая 3, 62-090 Rokietnica	▪ poradnia zdrowia psychicznego, ▪ poradnia psychologiczna, ▪ poradnia psychologiczna dla dzieci i młodzieży	–	–
Tarnowo Podgórne	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MED-LUX Przychodnia Lekarzy Rodzinnych. Zespół Gabinetów Specjalistycznych	ul. Rynkowa 63, 62-081 Przeźmierowo	▪ poradnia psychologiczna	–	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie: danych otrzymanych z Narodowego Funduszu Zdrowia na dzień 17.01.2012 r., listy świadczeniodawców w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień opublikowana na stronie internetowej www.nfz-poznan.pl na dzień 13.04.2012 r. oraz danych Rejestru Zakładów Opieki Zdrowotnej opublikowany na stronie internetowej www.rejestrzoz.gov.pl na dzień 16.04.2012 r.

2.2.2. Stacjonarna opieka zdrowotna dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na terenie powiatu poznańskiego nie prowadzi działalności żaden szpital o profilu psychiatrycznym. Mieszkańcy powiatu poznańskiego z zaburzeniami psychicznymi korzystają z psychiatrycznej opieki zdrowotnej w placówkach znajdujących się na terenie innych powiatów, w szczególności:

- Szpitala Klinicznego im. Karola Jonschera Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu (oddział psychiatryczny ogólny, oddział psychiatryczny dla dzieci) - ul. Szpitalna 27/33, Poznań,
- Zakładu Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Poznaniu im. Prof. Ludwika Bierkowskiego (oddział psychiatryczny ogólny) - ul. Dojazd 34, Poznań,
- SPZOZ Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Dziekanka” im. Aleksandra Piotrowskiego w Gnieźnie (oddział psychiatryczny ogólny, oddział psychiatryczny dla dzieci, oddział dzienny psychogeriatryczny, oddział psychiatryczny dla chorych somatycznie, oddział psychiatryczny dla przewlekle chorych, oddział psychogeriatryczny, oddział/ośrodek leczenia uzależnień, oddział/ośrodek leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych) - ul. Poznańska 15, Gniezno,
- Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie (oddział psychiatryczny ogólny, oddział dzienny terapii uzależnień od alkoholu, oddział leczenia uzależnień, oddział leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych) - Plac Paderewskiego 1A, Kościan.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Szpital w Puszczykowie im. prof. Stefana Tytusa Dąbrowskiego” Sp. z o.o. to jedyny szpital na terenie powiatu poznańskiego. W jego strukturze organizacyjnej funkcjonuje *Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych*. Przyjęcia na Oddział odbywają się przez całą dobę, bez konieczności posiadania skierowania. Oddział posiada 9 łóżek i prowadzi trzydobowy program terapeutyczny. Szpital nie ma podpisanej umowy z Wielkopolskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia na udzielanie świadczeń medycznych w Oddziale *Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych*.

Opiekę długoterminową dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie powiatu poznańskiego zapewnia Oddział Opiekuńczo-Leczniczy Psychiatryczny w Owińskach, który jest filią Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego z siedzibą w Poznaniu.

Mieszkańcy powiatu poznańskiego korzystają z długoterminowej opieki psychiatrycznej w zakładach opiekuńczo-leczniczych znajdujących się na terenie innych powiatów. Natomiast w zakresie świadczeń pielęgnacyjno-opiekuńczych psychiatrycznych

mogą skorzystać w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym Psychiatrycznym z siedzibą w Śremie.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą w zakresie stacjonarnej opieki zdrowotnej na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie poznańskim przedstawia **tabela nr 12.**

Tabela 12. Wykaz podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie stacjonarnej opieki zdrowotnej na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie poznańskim w 2011 r. i 2012 r.

Gmina	Nazwa Podmiotu	Adres	Specjalność wg księgi rejestrowej Zakładów Opieki Zdrowotnej	Kontrakt z NFZ	
				2011	2012
Czerwonak	Filia Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego i Rehabilitacji Medycznej Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Cysterek 5, 62-005 Owińska	▪ zakład/oddział opiekuńczo-leczniczy psychiatryczny	▪ zakład/oddział opiekuńczo-leczniczy psychiatryczny	▪ zakład/oddział opiekuńczo-leczniczy psychiatryczny
Puszczykowo	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Szpital w Puszczykowie" im. Prof. Stefana Tytusa Dąbrowskiego	ul. Kraszewskiego 11, 62-041 Puszczykowo	▪ oddział/ośrodek leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacji)	–	–
Swarzędz	Katolicki Ośrodek Wychowania i Terapii Uzależnień Caritas Archidiecezji Poznańskiej "Wierzenica"	ul. Wierzeniecka 12 Wierzenica, 62-006 Kobylnica	▪ oddział/ośrodek rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych	▪ oddział/ośrodek rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych	▪ oddział/ośrodek rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie: danych otrzymanych z Narodowego Funduszu Zdrowia na dzień 17.01.2012 r., listy świadczeniodawców w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień opublikowanej na stronie internetowej www.nfz-poznan.pl na dzień 13.04.2012 r. oraz Rejestru Zakładów Opieki Zdrowotnej opublikowanego na stronie internetowej www.rejestrzoz.gov.pl na dzień 16.04.2012 r.

2.2.3. Finansowanie opieki zdrowotnej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych realizowane są na podstawie umów zawieranych przez Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ) ze świadczeniodawcami po uprzednim przeprowadzeniu konkursu ofert.

W NPOZP założono zwiększenie środków finansowych będących w dyspozycji Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenia zdrowotne z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, stosownie do potrzeb i rozwoju świadczeń zdrowotnych.

Zakres finansowania przez Wielkopolski Oddział NFZ świadczeń zdrowotnych w poszczególnych rodzajach opieki psychiatrycznej w przeliczeniu na określoną liczbę pacjentów przedstawia **tabela nr 13**.

Tabela 13. Finansowanie przez Wielkopolski Oddział Wojewódzki NFZ świadczeń zdrowotnych oraz liczba pacjentów w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w powiecie poznańskim w 2011 r.

Zakres	Liczba pacjentów	Wartość umów
Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych	2230	597 658,04
Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dzieci i młodzieży	141	66 230,34
Leczenie uzależnień	481	294 843,16
Świadczenia rehabilitacyjne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych	31	575 092,00
Świadczenia opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne dla dorosłych	69	1 735 179,04
Suma	2 952	3 269 002,58

Źródło: Wielkopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia (dane na dzień 17.01.2012 r.)

2.2.4. Zagrożenia dla zdrowia psychicznego.

Polacy na tle Europy są narażeni na większą liczbę zjawisk społecznych o charakterze stresogennym.

Zmiany systemu społeczno-ekonomicznego niosą z sobą niezwykle szanse rozwojowe, ale także wiele zagrożeń ekonomicznych, ekologicznych, społecznych i zdrowotnych, w tym zagrożeń dla zdrowia psychicznego, które wynikają z szybkiego i słabo kontrolowanego przebiegu procesów społecznych. Nakładają się one na stałe zagrożenia związane z czynnikami jednostkowymi (biologicznymi i psychicznymi) oraz społecznymi.

„W Polsce narasta poczucie indywidualnej słabości psychicznej i bezradności wobec zagrożeń wynikających z braku odczuwania indywidualnej ekonomicznej stabilności. Brak perspektywicznego ekonomicznego bezpieczeństwa, brak nadziei na stabilną pracę, na bezpieczną starość, na wystarczające zabezpieczenie emerytalne, na spłatę zaciągniętych kredytów rodzi jednostkowe poczucie leku, przygnębienia. Narasta przekonanie o własnej intelektualnej mizerności i niewydolności. Człowiek zaczyna zamykać się w kręgu poczucia klęski eskalującego lęku i depresje”⁴ - tak stwierdza Janusz Heitzman w materiale „Zagrożenia stanu zdrowia psychicznego Polaków”.

Zdrowie psychiczne jest uwarunkowane wieloma czynnikami, w tym *biologicznymi* (np. genetycznymi, przeżytymi chorobami, urazami), *środowiskowymi* (warunki życia, narażenie na substancje toksyczne), *społeczno-ekonomicznymi* (wsparcie społeczne, status społeczno-ekonomiczny) i wreszcie *rodzinnymi* (skład rodziny, funkcjonowanie poszczególnych członków rodziny, klimat emocjonalny, style wychowawcze). Na część z tych czynników nie mamy wpływu lub wpływ ten jest bardzo ograniczony. Tym bardziej warto zaangażować się tam, gdzie mamy dużo do zrobienia, a nasze działania mogą przynieść pozytywny efekt.

Grupą szczególnie wymagającą pomocy jest młodzież (w większym stopniu dziewczynki) np. ze względu na zagrożenie depresją, myślami samobójczymi, stresem psychicznym). Zagrożenie dla zdrowia psychicznego młodzieży jest faktem (narastająca przemoc, dostępność narkotyków, objawy pogarszającego się samopoczucia psychospołecznego), o czym świadczą działania psychologów szkolnych i poradni psychologiczno-pedagogicznych, rejestrujących coraz więcej przypadków interwencji.

⁴ J. Heitzman „Zagrożenia stanu zdrowia psychicznego Polaków” (Kwartalnik Nauka 4/2010), Polska Akademia Nauk, Warszawa 2010 r.

3. Charakterystyka powiatu poznańskiego pod względem zasobów pomocy społecznej.

Niezwykle ważnym elementem systemu ochrony zdrowia psychicznego, są instytucje działające w obszarze *pomocy społecznej*. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z 1994 roku stworzyła podstawy prawne dla powstania nowych form pomocy społecznej, takich jak środowiskowe domy samopomocy, oferujące na ogół opiekę dzienną oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze, domy pomocy społecznej dla osób psychicznych przewlekłe chorych.

Na terenie powiatu poznańskiego funkcjonują instytucje i organizacje pozarządowe działające w obszarze zdrowia psychicznego oraz uzależnień, które działają na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi, poprawy jakości ich życia oraz wspierania ich rodzin. Szczególnie ważnym aspektem działalności tych podmiotów są oddziaływania edukacyjne, służące tworzeniu pozytywnego wizerunku osób chorych psychicznie w społeczeństwie oraz aktywność nastawiona na realną poprawę warunków życia i pracy chorych psychicznie.

Działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego podejmowane są między innymi wobec dzieci i młodzieży znajdujących się w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla ich zdrowia psychicznego takich jak nadużywanie alkoholu czy przemoc rodzinna. Zagrożenia te dotyczą również dzieci i młodzieży umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, dlatego też zgodnie z ustawą z 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego placówki te w swojej pracy powinny stosować działania w zakresie ochrony zdrowia psychicznego.

W powiecie poznańskim funkcjonują następujące instytucje udzielające wsparcia i pomocy mieszkańcom powiatu, w tym również osobom z zaburzeniami psychicznymi.

3.1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR).

PCPR jest jednostką organizacyjną powiatu poznańskiego, która realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej mające na celu poprawę funkcjonowania rodziny i osób niepełnosprawnych, zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym. Do zadań i form pomocy świadczonych przez PCPR należą w szczególności:

- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
- doradztwo metodyczne dla kadry pomocy społecznej,
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia,
- wspieranie ofiar przemocy domowej,

- rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz kierowanie do nich osób.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonuje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych w tym osób z zaburzeniami psychicznymi między innymi poprzez udzielanie dofinansowań do turnusów rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny. Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie prowadzą również treningi w zakresie umiejętności społecznych i aktywnego poszukiwania pracy, konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, psychologiem oraz szkolenia o charakterze zawodowym.

W tabeli nr 14 przedstawiono liczbę osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających w latach 2009-2011 ze świadczeń przyznanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu.

Tabela 14. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu powiatu poznańskiego korzystających ze świadczeń przyznawanych przez PCPR.

Rok	Liczba osób objętych świadczeniem
2009	101
2010	137
2011	143

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu (dane na dzień 31.12.2011 r.)

3.2. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności jako jednostka organizacyjna powiatu wykonuje zadania rządowe wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w zakresie orzekania o:

- niepełnosprawności dla dzieci w wieku do 16 roku życia,
- stopniu niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia,
- wskazaniach do ulg i uprawnień dla osób posiadających ważne orzeczenie organów rentowych ZUS.

Wśród przyczyn niepełnosprawności, z powodu których zostaje wydane orzeczenie o niepełnosprawności jest między innymi upośledzenie umysłowe oraz choroba psychiczna.

W okresie od stycznia 2007 roku do lutego 2012 roku Powiatowy Zespół wydał orzeczenia o niepełnosprawności z tytułu upośledzenia umysłowego i chorób psychicznych osobom w wieku do 16 roku życia w liczbie:

- **132** - z powodu upośledzenia umysłowego - większości osobom w wieku z nich dotyczyła osób w wieku 8-16 lat płci męskiej,
- **64** - z powodu choroby psychicznej - spośród których większość to osoby w wieku 8-18 lat płci męskiej.

Szczegółowe dane dotyczące struktury niepełnosprawności pod względem przyczyny niepełnosprawności, wieku oraz płci osób niepełnosprawnych w wieku do 16 roku życia przedstawia **tabela nr 15**.

Tabela 15. Osoby zaliczane do osób niepełnosprawnych prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności, wieku oraz płci (za okres 1/2007 do 2/2012) na terenie powiatu poznańskiego.

Przyczyna niepełnosprawności	Liczba osób w okresie od stycznia 2007 roku do lutego 2012 roku					
	Ogółem	Wg wieku			Wg płci	
		do 3 lat	4 do 7	8 do 16	K	M
Upośledzenie umysłowe	132	3	44	85	52	80
Choroby psychiczne	64	1	16	47	7	57

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności (dane na dzień 29.02.2012 r.)

W tym samym okresie (styczeń 2007 - luty 2012) wydano orzeczenia o stopniu niepełnosprawności między innymi z tytułu upośledzenia umysłowego i choroby psychicznej osobom powyżej 16 roku życia w liczbie:

- **278** - z powodu upośledzenia umysłowego - w większości osobom w wieku 16-25 lat płci męskiej,
- **853** - z powodu choroby psychicznej - spośród których większość to osoby w wieku 41-59 lat płci żeńskiej.

Szczegółowe dane dotyczące struktury niepełnosprawności pod względem przyczyny niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności, wieku, płci osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia, ich wykształcenia oraz zatrudnienia zawiera **tabela nr 16**.

Tabela 16. Osoby zaliczane do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem (o stopniu niepełnosprawności lub i o wskazaniach do ulg i uprawnień) lub wyrokiem sądu z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności, wieku, płci oraz zatrudnienia (za okres od 1/2007 do 2/2012) na terenie powiatu poznańskiego.

Przyczyna niepełnosprawności	Liczba osób																
	Ogółem	Wg stopnia niepełnosprawności			Wg wieku				Wg płci		Wg poziomu wykształcenia					Wg zatrudnienia	
		Znaczny	Umiarkowany	Lekki	16-25	26-40	41-59	60 lat i więcej	K	M	mniej niż podstawowe	podstawowe i gimnazjalne	zasadnicze	średnie	wyższe	pracujący	niepracujący
Upośledzenie umysłowe	278	113	106	59	198	51	23	6	127	151	65	166	45	2	0	17	261
Choroby psychiczne	853	150	305	398	129	170	396	158	473	380	49	274	290	195	45	152	701

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności (dane na dzień 29.02.2012 r.)

3.3. Powiatowy Urząd Pracy (PUP).

Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu realizuje zadania w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej określone ustawą z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Realizując swoje zadania PUP współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej, w szczególności z powiatową radą zatrudnienia, organizacjami pracodawców, pracodawcami, fundacjami i stowarzyszeniami, jednostkami szkoleniowymi, instytucjami partnerstwa lokalnego, organizacjami społecznymi działającymi na rzecz promocji zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej.

W ramach Powiatowego Urzędu Pracy funkcjonują *Kluby Pracy* oraz *Centrum Aktywizacji Zawodowej*, świadczące usługi głównie dla osób, które pozostają przez dłuższy czas bez pracy i wymagają szczególnego wsparcia w jej poszukiwaniu. Do grupy tej należą osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz chorobami psychicznymi.

Ważnym czynnikiem powrotu do uczestnictwa w życiu społecznym jest zatrudnienie, w tym szczególnie na otwartym rynku pracy. Osoby z zaburzeniami psychicznymi w niewielkim stopniu korzystają z możliwości przygotowania się do wejścia na otwarty rynek pracy jaki dają niektóre podmioty ekonomii społecznej, w tym szczególnie zakłady aktywności zawodowej i centra integracji społecznej. Ważną rolę w budowaniu samodzielności na otwartym rynku spełniają spółdzielnie socjalne, które na zasadzie dobrowolności, po spełnieniu określonych warunków prawnych i finansowych mogą być również tworzone przez osoby z zaburzeniami psychicznymi. Również pracodawcy pomimo dużych możliwości zatrudnieniowych rzadko oferują pracę osobom z zaburzeniami psychicznymi. Często, mając do wyboru zatrudnienie osoby niepełnosprawnej lub obowiązek dokonywania miesięcznych wpłat na PFRON, rezygnują z czynnika zatrudnieniowego.

3.4. Dom Pomocy Społecznej w Lisówkach (DPS)

Powiat organizuje i zapewnia usługi o odpowiednim standardzie w domach pomocy społecznej dostosowanych do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi, tworzonych na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.).

Dom Pomocy Społecznej w Lisówkach (gmina Dopiewo), którego organem prowadzącym jest powiat poznański, przeznaczony jest dla osób w podeszłym wieku, liczy 100 miejsc i zapewnia usługi o odpowiednim standardzie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Mieszkańcami tego Domu są również osoby z chorobą Alzheimera i osoby dementywne.

Domy pomocy społecznej w ciągu ostatnich lat zmieniły swoje oblicza, tym samym postrzeganie tej instytucji zmieniło się. Są i będą one potrzebne, ponieważ zawsze będą osoby, którym opiekę i pomoc może zapewnić tylko wyspecjalizowana placówka. Powinny zatem być „uzupełnieniem” oferty w systemie pomocy na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na terenie powiatu poznańskiego nie funkcjonuje dom pomocy społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie. Osoby wymagające tego typu opieki kierowane są do domów na terenie innych powiatów. Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu wynika, że w latach 2009-2011 z opieki w ww. placówkach skorzystało 39 osób.

3.5. Placówki opiekuńczo-wychowawcze powiatu poznańskiego.

❖ Ośrodek Wspomagania Rodziny w Kobylnicy

Ośrodek jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, w którego skład wchodzi: wielofunkcyjna placówka opiekuńczo-wychowawcza, ośrodek interwencji kryzysowej z miejscami hostelowymi dla osób i rodzin będących ofiarami przemocy w rodzinie oraz mieszkania chronione. Przedmiotem jego działania jest w szczególności:

- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom i młodzieży pozbawionym okresowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej,
- podejmowanie działań zmierzających do reintegracji rodzin dzieci i młodzieży przebywających w Ośrodku,
- pomoc rodzinom pełniącym funkcję pogotowia rodzinnego w realizacji procesu reintegracji,
- zapewnienie kompleksowej pomocy, w tym: psychologicznej, pedagogicznej, prawnej osobom i rodzinom znajdującym się w kryzysie, ze szczególnym uwzględnieniem ofiar przemocy w rodzinie,
- pomoc hostelową dla osób i rodzin będących ofiarami przemocy w rodzinie,
- działalność profilaktyczną zapobiegającą dysfunkcji rodzin,
- prowadzenie mieszkań chronionych dla usamodzielnionych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych.

Integralną częścią placówki są

- **Ośrodek Interwencji Kryzysowej**, udzielający możliwie szybkiej pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w różnego rodzaju kryzysach - ze szczególnym uwzględnieniem pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. Zadanie to realizowane jest

poprzez wsparcie specjalistyczne (pomoc psychologiczną, prawną, poradnictwo socjalne) oraz udzielanie schronienia w szczególnie trudnych sytuacjach;

- **mieszkania chronione** dla usamodzielnianych wychowanków, które są formą pomocy środowiskowej przewidzianą dla pełnoletnich usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin zastępczych z terenu powiatu poznańskiego nie dysponujących własnym mieszkaniem lub pozbawionych możliwości powrotu do rodziny.

❖ **Dom Dziecka w Kórniku - Bninie.**

Dom Dziecka w Kórniku - Bninie jest placówką opiekuńczo - wychowawczą typu socjalizacyjnego, zapewniającą opiekę i wychowanie dzieciom w wieku od 3 do 18 roku życia, pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. W szczególnych przypadkach przyjmowane są dzieci poniżej 3 roku życia. Placówka zapewnia też opiekę i możliwość pobytu wychowankom, którzy ukończyli 18 lat. Osoba, która osiągnęła pełnoletność może przebywać w placówce nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia, jeżeli uczy się lub legitymuje orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Przy placówce funkcjonują mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków.

❖ **Rodzinny Dom Dziecka w Swarzędzu.**

Rodzinny Dom Dziecka w Swarzędzu to placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego. Celem Domu jest zapewnienie dzieciom (często z zaburzeniami psychicznymi), częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodziców, całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego.

3.6. Placówki i organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

❖ **Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych w Owińskach** jest placówką oświatową dla uczniów i wychowanków wymagających specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania.

Głównym zadaniem Ośrodka jest zapewnienie wychowankom takiego poziomu przygotowania ogólnego, zawodowego i społecznego, aby byli oni zdolni do samodzielnego funkcjonowania w rodzinie, środowisku i społeczeństwie. Zadanie to jest realizowane zgodnie z zasadami współczesnej tyflopedagogiki z uwzględnieniem metod dostosowanych do specjalistycznych potrzeb edukacyjnych wynikających z niepełnosprawności wychowanków.

Ośrodek zapewnia: całodobową opiekę w okresie nauki szkolnej, zajęcia edukacyjne i profilaktyczno-wychowawcze, opiekę w porze nocnej sprawowaną przez wychowawcę, warunki do nauki i wychowania, możliwości realizacji celów edukacyjnych oraz zakwaterowanie w internacie. W celu realizacji określonych zadań Ośrodek prowadzi:

- szkołę podstawową specjalną,
- gimnazjum specjalne,
- zasadniczą szkołę zawodową specjalną,
- *trzyletnią szkołę przysposabiającą do pracy dla uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym lub znacznym,*
- liceum ogólnokształcące,
- liceum profilowane,
- uzupełniające liceum ogólnokształcące,
- zespół wczesnego wspomagania rozwoju dziecka,
- internat.

W szkołach tych uczą się uczniowie niewidomi, słabo widzący oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi, powiązanymi z dysfunkcją wzroku. Ośrodek jest prowadzony dla dzieci od 5 roku życia, które z powodu niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły w miejscu zamieszkania.

Zespół Wczesnego Wspomaganie Rozwoju Dziecka, prowadzi działania mające na celu pobudzenie psychoruchowe i społeczne rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole, prowadzonego bezpośrednio z dzieckiem i jego rodziną.

Do Ośrodka mogą być przyjęte także inne dzieci, potrzebujące specjalnych warunków kształcenia i wychowania z niepełnosprawnością ruchową i *upośledzeniem umysłowym*. Liczba wychowanków Ośrodka w roku szkolnym 2011/2012 to 171 uczniów o różnych niepełnosprawnościach oraz 55 dzieci we wczesnym wspomaganiu rozwoju.

W oddziałach dla uczniów z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym i znacznym, liczba uczniów wynosi 6-8.

❖ **Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Mosinie**

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Mosinie to publiczna placówka oświatowa dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy zwanego dalej „Ośrodkiem” prowadzi w ramach swojej działalności:

- szkołę podstawową specjalną,
- gimnazjum specjalne,

- zasadniczą szkołę zawodową specjalną ,
- *trzyletnią szkołę specjalną przysposabiającą do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami,*
- internat dla uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego zamieszkałych na terenie powiatu poznańskiego, a poza nim po uzgodnieniu z organem prowadzącym,
- oddziały specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego przy Wielkopolskim Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii, Szpital w Ludwikowie - dla dzieci i młodzieży przewlekłe chorych w wieku od 6 - 18 lat,
- *zespoły rewalidacyjno - wychowawcze dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim.*

Aktualnie liczba wychowanków to 232 osoby, z tego 144 to dzieci i młodzież niepełnosprawna. Ośrodek prowadzi zajęcia specjalistyczne takie jak: korekcyjno - kompensacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze, logopedyczne, rehabilitacji ruchowej, gimnastyki korekcyjnej.⁵

Do *Trzyletniej Szkoły Specjalnej Przysposabiającej do Pracy* uczniów z upośledzeniem umysłowym oraz ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, przyjmowane są osoby na podstawie orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej o potrzebie kształcenia w tego typu placówce. Nauka prowadzona jest do ukończenia przez uczniów 24 roku życia.

❖ **Środowiskowy Dom Samopomocy w Puszczykowie - ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**

Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS) jest jednostką organizacyjną systemu pomocy społecznej. Prowadzenie ŚDS należy do zadań zleconych gminom i powiatom z zakresu administracji rządowej.

W powiecie poznańskim funkcjonuje *Dom Pomocy Maltańskiej - Środowiskowy Dom Samopomocy typu A i B w Puszczykowie* prowadzony przez Fundację Polskich Kawalerów Maltańskich „Pomoc Maltańska”. Jest placówką dziennego pobytu dla osób z zaburzeniami psychicznymi (chorych psychicznie lub niepełnosprawnych intelektualnie), będących mieszkańcami powiatu poznańskiego.

Z usług Domu korzystają osoby wymagające wsparcia w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, zaspokajania ich niezbędnych potrzeb życiowych i postępowania rehabilitacyjnego rozumianego jako zespół działań zmierzających do osiągnięcia przez nie

⁵ http://www.soswmosina.pl/Dokumenty_Szkoly,10815.html

poprawy funkcjonowania, jakości życia i powstrzymanie postępującej regresji. W 2011 roku placówka dysponowała 25 miejscami.

Do głównych zadań Domu należy świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych takich jak:

- trening funkcjonowania w codziennym życiu,
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów życiowych,
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego,
- poradnictwo psychologiczne,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych,
- terapia ruchowa.

Tabela 17. Liczba osób uczestniczących w zajęciach w Środowiskowym Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Puszczykowie w latach 2009-2011.

Uczestnicy zajęć	2009	2010	2011
łączna liczba uczestników, w tym:	26	28	28
osoby chore psychicznie	10	10	8
niepełnosprawni intelektualnie	16	18	20
osoby z zaburzeniami sprzężonymi:			
epilepsja	3	5	5
porażenie mózgowe	3	3	3
autyzm	4	5	5
niedosłuch	2	3	1
niedowidzenie	2	2	1
ograniczona sprawność ruchowa	4	7	6

Źródło: Środowiskowy Dom Samopomocy w Puszczykowie (dane na dzień 31.12.2011 r.)

❖ **Warsztaty terapii zajęciowej.**

Warsztaty terapii zajęciowej (WTZ), to placówki wyodrębnione organizacyjnie i finansowo, które mają na celu stworzenie osobom z niepełnosprawnością (między innymi intelektualną i z powodu chorób psychicznych) możliwości uczestniczenia w rehabilitacji społecznej i zawodowej. Uczestnicy WTZ muszą posiadać orzeczenie o niepełnosprawności. Orzeczenie takie (wraz z kwalifikowaniem do terapii zajęciowej) wydaje Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Realizują one zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej mające na celu ogólny rozwój i poprawę sprawności niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku. Cele te osiąga się poprzez ogólne usprawnienie i rozwój

umiejętności wykonywania czynności życia codziennego, rozwój umiejętności zawodowych, umożliwiających w przyszłości podjęcie pracy zarobkowej.

Do zadań Warsztatów Terapii Zajęciowej należy w szczególności:

- ogólne usprawnianie,
- rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- przygotowanie do życia w środowisku społecznym, między innymi przez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz innych umiejętnościach niezbędnych w życiu, a także poprawę kondycji psychicznej,
- rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy,
- rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej, albo szkoleniowej.

Na terenie powiatu poznańskiego prowadzi działalność 6 warsztatów terapii zajęciowej. Łączna liczba miejsc w tych placówkach wynosi 170. Wykaz warsztatów stanowi **załącznik nr 1** do Programu.

❖ **Poradnie psychologiczno - pedagogiczne dla dzieci i młodzieży.**

Na terenie powiatu poznańskiego działają 3 poradnie psychologiczno-pedagogiczne z 9 filiami. Według danych zawartych w Systemie Informacji Oświatowej na dzień 30 września 2011 roku, w roku szkolnym 2010/2011 w poradniach psychologiczno-pedagogicznych na terenie powiatu poznańskiego:

- przeprowadzono 6752 diagnoz, w tym 3499 diagnoz psychologicznych,
- udzielono pomocy bezpośredniej 7270 razy,
- udzielono pomocy w zakresie psychoterapii 78 razy.

Wykaz poradni psychologiczno-pedagogicznych stanowi **załącznik nr 2** do Programu.

❖ **Organizacje pozarządowe.**

Na terenie powiatu poznańskiego działają organizacje pozarządowe, które realizują na rzecz mieszkańców powiatu poznańskiego zadania między innymi z zakresu promocji i ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej, w tym również na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Powiat Poznański, corocznie ogłasza otwarte konkury ofert na realizację zadań w tym zakresie przekazując organizacjom pozarządowym na ten cel dotacje.

Wykaz organizacji pozarządowych, realizujących zadania na rzecz mieszkańców powiatu z zaburzeniami psychicznymi stanowi **załącznik nr 3** do Programu.

❖ Placówki wsparcia dziennego (światlice)

Na terenie gmin powiatu poznańskiego działają placówki wsparcia dziennego, do zadań których należy między innymi: opieka i wychowanie, pomoc w nauce, rozwój umiejętności interpersonalnych, organizowanie zajęć socjoterapeutycznych, terapeutycznych, korekcyjnych, kompensacyjnych oraz logopedycznych, realizowanie indywidualnych programów korekcyjnych, programów psychokorekcyjnych lub psychoprophylaktycznych, w szczególności w zakresie terapii psychologicznej i socjoterapii.

Wykaz placówek wsparcia dziennego stanowi **załącznik nr 4** do Programu.

3.7. Miejskie/Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej (OPS)

Miejskie/Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej są jednostkami organizacyjnymi gmin, do których należy realizacja zadań między innymi w zakresie:

- przyznawania i wypłacania przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzenia i rozwijania niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizy i oceny zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijania nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Z danych *Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu* wynika, że w latach 2009-2011 Ośrodki Pomocy Społecznej udzieliły różnego rodzaju pomocy 1327 osobom z zaburzeniami psychicznymi zamieszkałym na terenie 17 gmin powiatu poznańskiego. W tym samym okresie objęto specjalistycznymi usługami opiekuńczymi 32 osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminy należy między innymi: organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W większości gmin powiatu poznańskiego zostały opracowane programy zapobiegania przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym.

W niektórych gminach opracowano programy poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz uruchomiono Punkty Konsultacyjno - Informacyjne udzielające poradnictwa i pomocy prawnej z zakresu uzależnień, a także zdrowia psychicznego, na terenie gminy Swarzędz funkcjonuje Ośrodek Wsparcia oferujący poradnictwo i pomoc w stanach kryzysu zagrażającego zdrowiu psychicznemu.

Wykaz Miejskich/Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej stanowi **załącznik nr 5** do niniejszego Programu.

4. Powiatowy Zespół Koordynujący Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

W celu opracowania *Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015* Zarząd Powiatu w Poznaniu powołał *Powiatowy Zespół Koordynujący Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego* (Uchwała Nr 444/2011 z dnia 30 czerwca 2011 roku, Uchwała Nr 943/2012 z dnia 20 lutego 2012 r. stanowią **załączniki nr 6 i 7** do Programu.)

Do zadań Powiatowego Zespołu Koordynującego realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w szczególności należy:

- 1) opracowanie Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego, uwzględniającego potrzeby ludności powiatu w zakresie zdrowia psychicznego i opieki psychiatrycznej oraz dostosowania do nich skoordynowanej działalności różnych form pomocy i oparcia społecznego oraz aktywizacji zawodowej,
- 2) realizacja, koordynowanie i monitorowanie Programu,
- 3) realizacja, koordynowanie i monitorowanie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (NPOZP) na terenie powiatu poznańskiego.

5. Wdrażanie i koordynowanie „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015.”

Urzeczywistnienie przyjętych kierunków działań jest zadaniem długoletnim. Wdrażanie i koordynacja „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015” będą realizowane w oparciu o ustalenia podjęte przez *Powiatowy Zespół Koordynujący Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego*.

Wykonanie zadań wynikających z Programu wiąże się ze zmianami organizacyjnymi i tworzeniem nowych form opieki psychiatrycznej, co w dużej mierze uzależnione jest od decyzji podmiotów zaangażowanych w sektor ochrony zdrowia psychicznego i pomocy

społecznej, a to z kolei uwarunkowane jest zapewnieniem odpowiednich nakładów finansowych.

Adresaci programu:

- mieszkańcy powiatu poznańskiego.

Koordynator programu:

- Powiatowy Zespół Koordynujący Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Realizatorzy programu:

- Samorząd powiatu poznańskiego,
- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Gabinet Starosty,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu,
- Szkoły ponadgimnazjalne z terenu powiatu poznańskiego,
- Poradnie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci i młodzieży z terenu powiatu poznańskiego.

Partnerzy programu:

- Placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- Dom Pomocy Społecznej w Lisówkach,
- Organizacje pozarządowe,
- Podmioty wykonujące działalność leczniczą,
- Gminy powiatu poznańskiego,
- Wielkopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

5.1. Priorytety promocji zdrowia psychicznego

Priorytety promocji zdrowia psychicznego dla powiatu poznańskiego zostały ustalone w oparciu o sytuację epidemiologiczną występowania zaburzeń psychicznych wśród mieszkańców powiatu. Należą do nich:

- 1) wdrażanie programów informacyjno - edukacyjnych w celu zapobiegania najczęstszym zaburzeniom psychicznym,
- 2) wykrywanie i wczesne leczenie zaburzeń psychicznych,

- 3) wspieranie rodziców w ich zadaniach wychowawczych i edukacyjnych w zakresie promocji zdrowia psychicznego,
- 4) promocja zdrowia psychicznego w szkołach i w zakładach pracy,
- 5) promocja zdrowia psychicznego wśród osób starszych,
- 6) zapobieganie w zakresie:
 - depresji i samobójstw,
 - przemocy,
 - szkodliwego używania substancji psychoaktywnych,
- 7) zapobieganie i zmniejszanie ryzyka zaburzeń psychicznych w grupach i środowiskach zagrożonych,
- 8) podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia wykluczenia społecznego osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 9) pomoc psychospołeczna dla osób znajdujących się w stanach kryzysu zagrażającego zdrowiu psychicznemu,
- 10) rozwój środowiskowych form wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

5.2. Harmonogram realizacji „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015”:

Ilekcroć w niniejszym harmonogramie realizacji „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015” jest mowa o:

- *Centrum* - należy przez to rozumieć Centrum Zdrowia Psychicznego,
- *CIS* - należy przez to rozumieć Centrum Integracji Społecznej,
- *EFS* - należy przez to rozumieć Europejski Fundusz Społeczny,
- *Gminy* - należy przez to rozumieć gminy powiatu poznańskiego,
- *GS* - należy przez to rozumieć Gabinet Starosty Powiatu Poznańskiego,
- *NFZ* - należy przez to rozumieć Narodowy Fundusz Zdrowia,
- *OIK* - należy przez to rozumieć Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- *OPS* - należy przez to rozumieć Miejskie/ Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej,
- *OSW* - należy przez to rozumieć Ośrodek Szkolno-Wychowawczy,
- *PCPR* - należy przez to rozumieć Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- *PFRON* - należy przez to rozumieć Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- *Placówki* - należy przez to rozumieć placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- *Poradnie* - należy przez to rozumieć poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
- *Powiat* - należy przez to rozumieć powiat poznański,

- *Powiatowy Zespół Koordynujący* - należy przez to rozumieć Powiatowy Zespół Koordynujący Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego,
- *PUP*- należy przez to rozumieć Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu,
- *PR*- należy przez to rozumieć Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- *Program* - należy przez to rozumieć „Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015”,
- *ROPS*- należy przez to rozumieć Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej,
- *RP* - należy przez to rozumieć Wydział Radców Prawnych Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- *Samorząd powiatowy*- należy przez to rozumieć samorząd powiatu poznańskiego,
- *Starostwo* - należy przez to rozumieć Starostwo Powiatowe w Poznaniu,
- *Szkoły*- należy przez to rozumieć szkoły ponadgimnazjalne powiatu poznańskiego,
- *WE* - należy przez to rozumieć Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- *WTZ* - należy przez to rozumieć Warsztat Terapii Zajęciowej,
- *ZD* - należy przez to rozumieć Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Tabela 18. Harmonogram realizacji „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015”:

Cel główny 1: promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.					
Cel szczegółowy 1.1. upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowania zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.					
Zadanie 1.1.1. Ustalenie priorytetów promocji zdrowia psychicznego.					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
przygotowanie listy priorytetów promocji zdrowia psychicznego	lista priorytetów promocji zdrowia psychicznego	liczba ustalonych priorytetów promocji zdrowia psychicznego	- ZD, - PCPR, - PUP, - WE	2012 r.	bezkosztowo
Zadanie 1.1.2. Opracowanie powiatowego programu promocji zdrowia psychicznego.					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
opracowanie powiatowego programu promocji zdrowia psychicznego	powiatowy program promocji zdrowia psychicznego	opracowany program promocji zdrowia psychicznego	- ZD, - PCPR, - PUP, - WE, - szkoły, - poradnie	2013 r.	bezkosztowo
włączenie tematu promocji zdrowia psychicznego w szkolne programy: wychowawcze, profilaktyczne, promocji zdrowia	uwzględnienie tematu promocji zdrowia psychicznego w szkolnych programach wychowawczych, profilaktycznych, promocji zdrowia	liczba szkolnych programy wychowawczych, profilaktycznych, promocji zdrowia uwzględniających temat promocji zdrowia psychicznego	- WE, - szkoły	lata 2012-2015	bezkosztowo

Cel główny 1: promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Cel szczegółowy 1.1. upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowania zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

Zadanie 1.1.3. Realizacja powiatowego programu promocji zdrowia psychicznego.

Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
- zamieszczenie w lokalnej prasie oraz w biuletynie powiatu poznańskiego artykułów dotyczących ochrony zdrowia psychicznego, - organizacja konferencji dotyczących promocji zdrowia psychicznego, zapobiegania zaburzeniom psychicznym oraz różnych form oparcia i pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, - zlecenie opracowania i druku ulotek dotyczących zdrowia psychicznego, - dystrybucja ulotek wśród mieszkańców powiatu poznańskiego za pośrednictwem urzędów gmin, - zamieszczenie na stronie internetowej powiatu poznańskiego informacji dotyczących zdrowia psychicznego, - współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz promocji zdrowia psychicznego, - ogłaszanie konkursu ofert dla organizacji pozarządowych na realizację programów promocji zdrowia psychicznego	- upowszechnienie wiedzy na temat ochrony zdrowia psychicznego, - kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, - rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu, - zapobieganie zaburzeniom psychicznym	- liczba osób biorących udział w programie, - liczba zamieszczonych artykułów w lokalnej prasie oraz biuletynie powiatu poznańskiego, - liczba uczestników konferencji, - liczba wydanych ulotek, - liczba instytucji i organizacji, z którymi podjęto współpracę w zakresie promocji zdrowia psychicznego, - ilość ogłoszonych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe, - wysokość środków finansowanych przekazanych organizacjom pozarządowym i innym podmiotom	- ZD, - GS, - PR	lata 2012-2015	środki finansowe: - powiatu, - państwa, - organizacji pozarządowych - sponsorów

Cel główny 1: promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Cel szczegółowy 1.1. upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowania zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

Zadanie 1.1.3. Realizacja powiatowego programu promocji zdrowia psychicznego.

Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
▪ przeprowadzenie w szkołach i placówkach opiekuńczo-wychowawczych: - pogadanek, warsztatów, konkursów mających na celu kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, - warsztatów dla rodziców na temat problemów wychowawczych, profilaktyki uzależnień oraz umiejętności radzenia sobie ze stresem i sytuacjami trudnymi	▪ upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, ▪ kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, ▪ rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu, ▪ zapobieganie zaburzeniom psychicznym	▪ liczba przeprowadzonych pogadanek, warsztatów, konkursów, ▪ liczba uczestników pogadanek, warsztatów, konkursów	▪ WE, ▪ szkoły, ▪ poradnie ▪ placówki	lata 2012-2015	środki finansowe: ▪ szkół, ▪ placówek
▪ rozwój aktywnej rehabilitacji osób z zaburzeniami psychicznymi: - w formie WTZ, - poprzez udział w turnusach rehabilitacyjnych, ▪ uczestnictwo w projekcie systemowym osób z zaburzeniami psychicznymi, ▪ konsultacje i poradnictwo specjalistyczne skierowane do rodzin, grup wsparcia, szkolenia doskonalące dla istniejących rodzin zastępczych, ▪ porady telefoniczne oraz wizyty środowiskowe i rozmowy indywidualne w PCPR	▪ zwiększenie ilości miejsc w WTZ, ▪ zwiększenie środków na dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ▪ udział 30 beneficjentów z zaburzeniami psychicznymi w projekcie systemowym	▪ liczba osób populacji biorącej udział w proponowanych formach wsparcia	▪ PCPR, ▪ samorządy gminne	realizacja ciągła	środki finansowe: ▪ PCPR, ▪ powiatu, ▪ państwa, ▪ EFS, ▪ samorządu woj. wlkp., ▪ PFRON

Cel główny 1: promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Cel szczegółowy 1.2. zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Zadanie 1.2.1. Opracowanie programów zapobiegania przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym.

Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
opracowanie programów zapobiegania przemocy w szkole	programy przeciwdziałania przemocy w szkole	liczba opracowanych programów przeciwdziałania przemocy w szkole	- WE, - szkoły, - poradnie	2012 /2013r.	bezkosztowo
opracowanie programu zapobiegania przemocy w rodzinie	program zapobiegania przemocy w rodzinie	opracowany program zapobiegania przemocy w rodzinie	PCPR	2012 r.	bezkosztowo

Zadanie 1.2.2. Realizacja programów zapobiegania przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym z uwzględnieniem istniejących regulacji prawnych.

Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
- warsztaty dotyczące zapobiegania przemocy w szkole dla uczniów, - warsztaty integracyjne dla uczniów, - rozmowy indywidualne uczniów z szkolnym psychologiem/pedagogiem, - podjęcie współpracy z Policją w zakresie działań prewencyjnych	- zmniejszenie liczby zachowań agresywnych, - zmniejszenie liczby zgłoszeń dotyczących przemocy w szkole, - prawidłowa adaptacja w nowym środowisku szkolnym, - nabycie przez uczniów umiejętności współpracy w grupie oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy	- liczba osób objętych programem/na rok, - liczba interwencji dotyczących przemocy w szkole, - liczba zorganizowanych warsztatów, - liczba przeprowadzonych rozmów indywidualnych uczniów z szkolnym pedagogiem/psychologiem	- WE, - szkoły, - poradnie, - Policja	lata 2012-2015	środki finansowe: szkół

Cel główny 1: promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.					
Cel szczegółowy 1.2. zapobieganie zaburzeniom psychicznym.					
Zadanie 1.2.2. Realizacja programów zapobiegania przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym z uwzględnieniem istniejących regulacji prawnych.					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
- realizacja programu zapobiegania przemocy w rodzinie, - współpraca przy realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy i/lub programów dla ofiar przemocy w rodzinie	- wzrost umiejętności psycho - społecznych osób zagrożonych wystąpieniem przemocy, - nabycie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	liczba osób biorących udział w realizowanych programach	- PCPR, - partnerzy: - OPS, - Policja, - organizacje pozarządowe, - placówki, - OIK w Kobylnicy	realizacja ciągła	środki finansowe: - PCPR, - powiatu, - państwa

Cel główny 1: promocja zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym.					
Cel szczegółowy 1.3. zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.					
<i>Zadanie 1.3.1. Przygotowanie powiatowego programu informacyjno-edukacyjnego sprzyjającego postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałającego dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.</i>					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
▪ opracowanie szkolnych programów informacyjno-edukacyjnych sprzyjających postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałającego dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi	▪ szkolne programy informacyjno-edukacyjne	▪ opracowane szkolne programy informacyjno-edukacyjne, ▪ liczba osób objętych programem/rok	▪ WE, ▪ szkoły, ▪ poradnie	2012 r.	środki finansowe: ▪ szkół
<i>Zadanie 1.3.2. Realizacja powiatowego programu informacyjno - edukacyjnego sprzyjającego postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałającego dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.</i>					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
▪ wspieranie organizacji imprez integracyjnych na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi, ▪ zorganizowanie wystawy prac artystycznych osób niepełnosprawnych, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi	▪ zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi, ▪ zwiększenie akceptacji społecznej wobec osób z zaburzeniami psychicznymi	▪ liczba zorganizowanych imprez integracyjnych na rzecz osób niepełnosprawnych (w tym osób z zaburzeniami psychicznymi) oraz liczba uczestników imprez integracyjnych	▪ ZD, ▪ PR, ▪ PCPR, ▪ organizacje pozarządowe	realizacja ciągła	środki finansowe: ▪ powiatu, ▪ PFRON

Cel główny 1: promocja zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym.

Cel szczegółowy 1.3. zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zadanie 1.3.2. Realizacja powiatowego programu informacyjno - edukacyjnego sprzyjającego postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałającego dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.

Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
▪ udzielanie porad merytorycznych nauczycielom pracującym z uczniami z zaburzeniami psychicznymi, ▪ udzielanie pomocy psychologicznej rodzinom uczniów z zaburzeniami psychicznymi	▪ wzrost umiejętności nauczycieli w zakresie pracy z uczniami z zaburzeniami psychicznymi, ▪ nabycie umiejętności radzenia sobie ze stresem przez rodziców dzieci z zaburzeniami psychicznymi	▪ liczba porad merytorycznych udzielonych nauczycielom, ▪ liczba porad psychologicznych udzielonych rodzinom uczniów z zaburzeniami psychicznymi	▪ WE, ▪ szkoły, ▪ poradnie	lata 2012-2015	środki finansowe: ▪ szkół, ▪ poradni
▪ współpraca przy organizowaniu i realizacji: specjalistycznych turnusów rehabilitacyjnych i imprez skierowanych między innymi do osób z zaburzeniami psychicznymi oraz środowiska lokalnego	▪ wzrost odsetka przyznanych dofinansowań na turnusy rehabilitacyjne i dofinansowań w zakresie sportu kultury i rekreacji dla osób z zaburzeniami psychicznymi	▪ odsetek populacji, do której kierowany jest program, biorącej udział w programie/rok	▪ PCPR, ▪ OPS-y, ▪ organizacje pozarządowe	realizacja ciągła	środki finansowe: ▪ PFRON, ▪ organizacji pozarządowych

Cel główny 1: promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Cel szczegółowy 1.4. organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

Zadanie 1.4.1. Tworzenie powiatowych ośrodków interwencji kryzysowej oferujących poradnictwo i pomoc w stanach kryzysu zagrażającego zdrowiu psychicznemu.

Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
▪ utworzenie Centrum Integracji Społecznej, ▪ powstanie nowych świetlic socjoterapeutycznych na terenie gmin powiatu poznańskiego, ▪ poszerzenie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kobylnicy, ▪ podjęcie współpracy z NZOZ Katolickim Ośrodkiem Wychowania i Terapii Uzależnień CARITAS Archidiecezji Poznańskiej "Wierzenica"	▪ powstanie CIS, ▪ powstanie nowych świetlic socjoterapeutycznych na terenie gmin, ▪ rozwój współpracy z OIK w Kobylnicy, ▪ współpraca z NZOZ Katolickim Ośrodkiem Wychowania i Terapii Uzależnień CARITAS Archidiecezji Poznańskiej "Wierzenica"	▪ utworzone centrum oraz liczba osób korzystających z jego pomocy ▪ liczba utworzonych świetlic oraz osób korzystających z ich pomocy	▪ PCPR, ▪ PUP, ▪ OIK w Kobylnicy, ▪ samorządy gminne	do końca 2015 r.	środki finansowe: ▪ EFS, ▪ powiatu, ▪ samorządów gminnych, ▪ sponsorów

Cel główny 2: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.					
Cel szczegółowy: 2.1. upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.					
<i>Zadanie 2.1.1. Opracowanie powiatowego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym zwłaszcza form niezbędnych do utworzenia centrum zdrowia psychicznego: leczenia ambulatoryjnego, leczenia w zespołach środowiskowych, leczenia w oddziałach dziennych, leczenia w oddziałach psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.</i>					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
opracowanie powiatowego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym zwłaszcza form niezbędnych do utworzenia centrum zdrowia psychicznego	powiatowy program zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym zwłaszcza form niezbędnych do utworzenia centrum zdrowia psychicznego	opracowany powiatowy program zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym form niezbędnych do utworzenia centrum zdrowia psychicznego	- ZD, - NFZ, - WE, - PCPR	lata 2012-2015	bezkosztowo

Cel główny 2: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.					
Cel szczegółowy: 2.1. upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.					
<i>Zadanie 2.1.2. Realizacja programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form psychiatrycznej opieki zdrowotnej w powiecie poznańskim.</i>					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
inicjowanie działań w zakresie zwiększenia liczby świadczeń medycznych udzielanych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach kontraktów z NFZ	zwiększenie liczby placówek i świadczeń wykonywanych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach podpisanych kontraktów z NFZ	- liczba placówek wykonujących świadczenia na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach kontraktów z NFZ, - liczba nowych placówek wykonujących świadczenia na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi, - osiągnięte wskaźniki dostępności w psychiatrycznej opiece zdrowotnej	- samorząd powiatowy, - ZD, - NFZ	lata 2012 - 2015	środki finansowe: - NFZ, - państwa, - powiatu

Cel główny 2: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.					
Cel szczegółowy: 2.1. upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.					
<i>Zadanie 2.1.3. Integrowanie działalności placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej poprzez utworzenie powiatowego centrum zdrowia psychicznego zapewniającego mieszkańcom powiatu kompleksową, środowiskową (stacjonarną i niestacjonarną) opiekę w zakresie zdrowia psychicznego</i>					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
▪ podjęcie działań mających na celu utworzenie centrum zdrowia psychicznego (na bazie NZOZ „Szpital w Puszczykowie” – bez oddziału szpitalnego), ▪ zakontraktowanie świadczeń zdrowotnych w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej wykonywanych przez Centrum Zdrowia Psychicznego	▪ powstanie Centrum Zdrowia Psychicznego zgodnie z zalecanymi wskaźnikami dostępności w psychiatrycznej opiece zdrowotnej	▪ schemat struktury organizacyjnej utworzonego Centrum Zdrowia Psychicznego, ▪ liczba osób objętych opieką Centrum w odniesieniu do ogółu mieszkańców powiatu poznańskiego, ▪ osiągnięte wskaźniki dostępności w psychiatrycznej opiece zdrowotnej, ▪ liczba zakontraktowanych świadczeń zdrowotnych w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej wykonywanych przez Centrum Zdrowia Psychicznego	▪ NFZ, ▪ samorząd powiatowy, ▪ podmioty wykonujące działalność leczniczą w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej	lata 2012-2015	środki finansowe: ▪ NFZ, ▪ państwa, ▪ powiatu

Cel główny 2: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.					
Cel szczegółowy: 2.2. upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.					
<i>Zadanie 2.2.1. Opracowanie powiatowego programu poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: stacjonarnej, samopomocy środowiskowej</i>					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
▪ opracowanie harmonogramu współpracy asystenta rodziny z psychologiem /pedagogiem z poradni psychologiczno-pedagogicznej w ramach gminnego programu wspierania rodziny	▪ nawiązanie współpracy pomiędzy ośrodkiem pomocy społecznej a poradnią psychologiczno-pedagogiczną, ▪ opracowanie harmonogramu współpracy asystenta rodziny z psychologiem/pedagogiem z poradni psychologiczno-pedagogicznej	▪ opracowany harmonogram współpracy asystenta rodziny z psychologiem /pedagogiem z poradni psychologiczno-pedagogicznej	▪ WE, ▪ poradnie, ▪ OPS	lata 2012-2015	bezkosztowo

Cel główny 2: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.					
Cel szczegółowy: 2.2. upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.					
<i>Zadanie 2.2.2. Realizacja powiatowego programu poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.</i>					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
▪ w ramach gminnego programu wspierania rodziny wspieranie pomocą psychologiczną asystenta rodziny wyznaczonego przez OPS	▪ wzrost umiejętności psychologicznych asystenta rodziny w zakresie udzielanej pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi	▪ liczba spotkań asystenta rodziny z psychologiem/pedagogiem z poradni psychologiczno-pedagogicznej	▪ WE, ▪ poradnie, ▪ OPS-y	lata 2012-2015	środki finansowe: ▪ OPS, ▪ poradni
▪ poszerzenie działalności ŚDS w Puszczykowie i rozwój współpracy, ▪ uruchomienie nowego ŚDS, ▪ uruchomienie Klubu Samopomocy	▪ poszerzenie możliwości pomocy osobom z zaburzeniami psychicznym, ▪ zwiększenie liczby osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających z poszczególnych form oparcia społecznego	▪ liczba osób korzystających z poszczególnych form pomocy i oparcia społecznego/rok	▪ PCPR, ▪ ŚDS, ▪ OPS-y, ▪ organizacje pozarządowe	realizacja ciągła	środki finansowe: ▪ powiatu, ▪ samorządów gminnych, ▪ EFS, ▪ organizacji pozarządowych, ▪ państwa, ▪ województwa wielkopolskiego, ▪ sponsorów

Cel główny 2: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.					
Cel szczegółowy: 2.2. upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.					
<i>Zadanie 2.2.3. Wspieranie finansowe samopomocowych projektów służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.</i>					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
współpraca i wspieranie finansowe organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi (poprzez udzielane dotacje w drodze otwartych konkursów ofert)	zwiększenie wydatków na realizację projektów służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi (poprzez udzielane dotacje w drodze otwartych konkursów ofert)	- wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację projektów na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi, - liczba realizowanych projektów służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi/rok	- ZD - PR, - organizacje pozarządowe	realizacja ciągła	środki finansowe: powiatu

Cel główny 2: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.					
Cel szczegółowy: 2.2. upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.					
Zadanie 2.2.4. Zapewnienie ciągłości wsparcia finansowego projektom pozarządowym realizującym takie formy oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które wymagają działania ciągłego.					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
▪ rozwój istniejących placówek pomocy instytucjonalnej (DPS, Warsztaty Terapii Zajęciowej)	▪ rozwijanie umiejętności wykonywania czynności codziennych oraz zaradności osobowej osób z zaburzeniami psychicznymi, ▪ przygotowanie do życia w środowisku społecznym osób z zaburzeniami psychicznymi, ▪ rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych osób z zaburzeniami psychicznymi	▪ liczba osób korzystających z pomocy/rok	▪ PCPR, ▪ samorząd powiatowy, ▪ samorządy gminne	realizacja ciągła	środki finansowe: ▪ powiatu, ▪ PFRON
▪ promowanie wolontariatu jako formy integracji społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi	▪ upowszechnienie idei wolontariatu, ▪ zaktywizowanie społeczne osób chcących bezinteresownie pomagać osobom potrzebującym, w tym osobom z zaburzeniami psychicznymi	▪ liczba opublikowanych plakatów, ulotek promujących wolontariat, ▪ liczba zorganizowanych spotkań promujących wolontariat	▪ ZD, ▪ PR, ▪ PCPR	realizacja ciągła	środki finansowe: ▪ powiatu, ▪ PCPR

Cel główny 2: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.					
Cel szczegółowy: 2.2. upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.					
<i>Zadanie 2.2.5. Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie.</i>					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
▪ powstanie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych, ▪ powstanie <i>Centrum Informacji Zdrowia Psychicznego</i>, ▪ działania z punktów: 1.1.3, 1.3.2.	▪ powstanie punktu konsultacji dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz <i>Centrum Informacji Zdrowia Psychicznego</i>	▪ liczba osób korzystających z punktu konsultacyjnego oraz Centrum Informacji Zdrowia Psychicznego, ▪ % udział wydatków na pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi w ogólnych wydatkach PCPR	▪ PCPR	realizacja ciągła	środki finansowe: ▪ powiatu, ▪ PFRON, ▪ EFS

Cel główny 2: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Cel szczegółowy: 2.3. aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zadanie 2.3.1. Opracowanie powiatowego programu rozwoju zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi.

Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
opracowanie powiatowego programu rozwoju zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi uwzględniający zorganizowanie Centrum Integracji Społecznej, spółdzielni socjalnych oraz Zakładu Aktywizacji Zawodowej	powiatowy program rozwoju zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi uwzględniający zorganizowanie Centrum Integracji Społecznej, spółdzielni socjalnych oraz Zakładu Aktywizacji Zawodowej	opracowany powiatowy program rozwoju zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi uwzględniający zorganizowanie Centrum Integracji Społecznej, spółdzielni socjalnych oraz Zakładu Aktywizacji Zawodowej	- PUP, - PCPR, - samorząd powiatowy, - samorządy gminne, - organizacje pozarządowe	2012 r.	bezkosztowo

Cel główny 2: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.					
Cel szczegółowy: 2.3. aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.					
Zadanie 2.3.2. Realizacja powiatowego programu rozwoju zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi.					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
- nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi, - zorganizowanie szkoleń z zakresu aktywnego poszukiwania pracy z udziałem przedstawiciela organizacji zajmującej się osobami niepełnosprawnymi, - przeszkolenie pracowników PUP w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym z zaburzeniami psychicznymi	- ułatwienie osobom niepełnosprawnym z zaburzeniami psychicznymi powrotu na rynek pracy, - zwiększenie poczucia własnej wartości przez osoby niepełnosprawne z zaburzeniami psychicznymi, - ułatwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi integracji społecznej	- liczba osób objętych programem/na rok, - liczba organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych z którymi podjęto współpracę, - liczba uczestników szkoleń z zakresu aktywnego poszukiwania pracy, - liczba przeszkolonych pracowników PUP w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi	PUP	lata 2012-2015	środki finansowe: Funduszu Pracy
utworzenie Centrum Integracji Społecznej, spółdzielni socjalnych oraz Zakładu Aktywizacji Zawodowej	powstanie Centrum Integracji Społecznej, spółdzielni socjalnych oraz Zakładu Aktywizacji Zawodowej	liczba placówek, przedsiębiorstw oraz osób objętych projektem	- PUP, - PCPR, - samorząd powiatowy, - samorządy gminne, - organizacje pozarządowe	realizacja ciągła	środki finansowe: - PUP, - EFS, - PFRON, - Urząd Marszałkowski, - ROPS

Cel główny 2: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.					
Cel szczegółowy: 2.3. aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.					
<i>Zadanie 2.3.3. Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń dla osób z zaburzeniami psychicznymi.</i>					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
▪ udzielanie porad indywidualnych przez przygotowanego merytorycznie doradcę zawodowego, ▪ zorganizowanie porady grupowej i warsztatów przez pośrednika pracy przeszkolonego do pracy z klientem przejawiającym zaburzenia psychiczne, ▪ kierowanie na szkolenia i kursy umożliwiające zdobycie bądź podniesienie kwalifikacji zawodowych, ▪ wspieranie stażu organizowanego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	▪ ułatwienie osobom niepełnosprawnym z zaburzeniami psychicznymi powrotu na rynek pracy	▪ liczba udzielonych porad i zorganizowanych staży dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ▪ liczba osób z zaburzeniami psychicznymi uczestniczących w warsztatach, ▪ liczba osób z zaburzeniami psychicznymi skierowanych na szkolenia i kursy	▪ PUP	lata 2012-2015	środki finansowe: ▪ Funduszu Pracy, ▪ EFS
▪ organizowanie poradnictwa zawodowego dla uczniów z zaburzeniami psychicznymi, objętych nauczaniem indywidualnym	▪ udzielanie porad zawodoznawczych uczniom z zaburzeniami psychicznymi	▪ liczba udzielonych porad zawodoznawczych uczniom z zaburzeniami psychicznymi	▪ WE, ▪ poradnie, ▪ OSW	lata 2012-2015	środki finansowe: ▪ OSW
▪ realizacja szkoleń z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej (w porozumieniu z pracodawcami), objęcie beneficjentów programu systemem staży zawodowych	▪ udział 30 osób z zaburzeniami psychicznymi w planowanej ścieżce reintegracji społeczno-zawodowej	▪ liczba osób objętych różnymi formami działalności/rok	▪ PUP, ▪ PCPR	realizacja ciągła	środki finansowe: ▪ powiatu, ▪ EFS, ▪ PCPR

Cel główny 2: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.					
Cel szczegółowy: 2.3. aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.					
<i>Zadanie 2.3.4. Przygotowanie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnienie osób z zaburzeniami psychicznymi.</i>					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
przygotowanie kampanii szkoleniowo – informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnienie osób z zaburzeniami psychicznymi	kampania szkoleniowo- informacyjna adresowana do pracodawców promująca zatrudnienie osób z zaburzeniami psychicznymi	opracowany program kampanii szkoleniowo – informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnienie osób z zaburzeniami psychicznymi	PUP	2012 r.	środki finansowe: Funduszu Pracy
<i>Zadanie 2.3.5. Prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnienie osób z zaburzeniami psychicznymi.</i>					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnienie osób z zaburzeniami psychicznymi	zainteresowanie pracodawców zatrudnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi, zwiększenie liczby zatrudnianych osób z zaburzeniami psychicznymi	liczba zatrudnionych osób z zaburzeniami psychicznymi	PUP	do 2015 r.	środki finansowe: Funduszu Pracy

Cel główny 2: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.					
Cel szczegółowy: 2.3. aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.					
<i>Zadanie 2.3.6. Zwiększenie udziału zagadnień zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowego urzędu pracy.</i>					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
nawiązanie współpracy z pracodawcami gotowymi zatrudnić osoby z zaburzeniami psychicznymi	podniesienie poziomu wiedzy pracodawców w zakresie potrzeb i uprawnień osób niepełnosprawnych, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi	- liczba pracodawców, którzy zatrudnili osoby z zaburzeniami psychicznymi, - liczba osób z zaburzeniami psychicznymi podejmujących zatrudnienie na skutek podjętych działań	PUP	do 2015 r.	bezkosztowo

Cel główny 2: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.					
Cel szczegółowy: 2.4. skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.					
<i>Zadanie 2.4.1. Powołanie powiatowego zespołu koordynującego realizację Programu z zadaniami: opracowanie powiatowego programu ochrony zdrowia psychicznego, realizacja, koordynowanie i monitorowanie Programu.</i>					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
▪ przygotowanie projektu uchwały Zarządu Powiatu w Poznaniu w sprawie powołania Powiatowego Zespołu Koordynującego Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	▪ powołanie Powiatowego Zespołu Koordynującego Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	▪ podjęta uchwała Zarządu Powiatu w Poznaniu w sprawie powołania Powiatowego Zespołu Koordynującego Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	▪ ZD, ▪ RP	2011 r.	bezkosztowo
<i>Zadanie 2.4.2. Opracowanie powiatowego programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy harmonogram realizacji zadań</i>					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
▪ opracowanie Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015 zawierającego harmonogram realizacji poszczególnych zadań, ▪ przygotowanie projektu uchwały Rady Powiatu w Poznaniu w sprawie zatwierdzenia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015	▪ Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015, ▪ uchwała Rady Powiatu w Poznaniu w sprawie zatwierdzenia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015	▪ opracowany Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015, ▪ podjęta uchwała Rady Powiatu w Poznaniu w sprawie zatwierdzenia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015	▪ Powiatowy Zespół Koordynujący, ▪ ZD, ▪ WE, ▪ PCPR, ▪ PUP	2012 r.	bezkosztowo

Cel główny 2: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.					
Cel szczegółowy: 2.4. skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.					
<i>Zadanie 2.4.3. Realizacja, koordynowanie i monitorowanie powiatowego programu ochrony zdrowia psychicznego.</i>					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
- realizacja, koordynowanie i monitorowanie <i>Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015</i>, - przygotowanie sprawozdania z wykonania zadań określonych w harmonogramie realizacji <i>Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015</i>	- wykonanie zadań określonych w harmonogramie realizacji <i>Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015</i>, - sprawozdanie z wykonania zadań określonych w harmonogramie realizacji <i>Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015</i>	- liczba osób objętych <i>Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015</i>, - sprawozdanie z wykonania zadań określonych w harmonogramie realizacji <i>Programu</i>, - liczba zrealizowanych zadań określonych w harmonogramie realizacji <i>Programu</i>, - wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań określonych w harmonogramie realizacji <i>Programu</i>, - liczba posiedzeń Powiatowego Zespołu Koordynującego	- Powiatowy Zespół Koordynujący, - ZD, - WE, - PCPR, - PUP	lata 2012-2015	bezkosztowo

Cel główny 2: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.					
Cel szczegółowy: 2.4. skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.					
<i>Zadanie 2.4.4. Przygotowanie aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o dostępnych formach opieki zdrowotnej i pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.</i>					
Planowane działania	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
▪ przygotowanie i wydanie przewodnika informującego o dostępnych formach opieki zdrowotnej i pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie powiatu poznańskiego	▪ publikacja przewodnika informującego o dostępnych formach opieki zdrowotnej i pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi	▪ liczba opublikowanych przewodników/rok	▪ ZD, ▪ WE, ▪ PCPR, ▪ PUP	realizacja ciągła	środki finansowe: ▪ powiatu, ▪ państwa

5.3. Monitoring i ewaluacja programu

Monitorowanie realizacji „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015” oparte będzie o analizę wskaźników monitorujących określonych dla poszczególnych zadań w harmonogramie realizacji Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Corocznie prowadzony monitoring i ewaluacja realizacji programu przez *Powiatowy Zespół Koordynujący Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego* pozwoli na podejmowanie kolejnych niezbędnych działań, jakie należy podjąć, aby osiągnąć założone cele i zadania.

Każdego roku opracowane zostanie sprawozdanie z wykonania zadań określonych w harmonogramie Programu, ich efektów wraz z wnioskami. Sprawozdanie przedstawione zostanie Zarządowi Powiatu w Poznaniu oraz przedłożone Ministrowi Zdrowia w terminie do **15 maja każdego roku**.

5.4. Finansowanie programu

Finansowanie zadań w ramach „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015” będzie uzależnione od wysokości środków finansowych w każdym roku budżetowym.

Źródła finansowania programu:

- środki własne powiatu,
- środki Narodowego Funduszu Zdrowia - kontraktowanie świadczeń zdrowotnych w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień w okresie realizacji Programu,
- środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Funduszu Pracy,
- środki Europejskiego Funduszu Społecznego,
- środki własne poszczególnych realizatorów programu,
- budżet państwa na realizację programów pilotażowych i zadań zleconych w ochronie zdrowia i pomocy społecznej,
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego zaleca określone nakłady na realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego przez podmioty wskazane w harmonogramie.

Ze względu na wielosektorowość działań nakłady na realizację NPOZP przewidziane są dla: Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Edukacji

Narodowej, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Sprawiedliwości i Ministerstwa Obrony Narodowej, NFZ i jednostek samorządu terytorialnego.

Jednostki samorządu terytorialnego, według zaleceń rozporządzenia, powinny zabezpieczyć środki na finansowanie zmian organizacyjnych zwiększających dostępność do świadczeń opieki psychiatrycznej, tworzenie Centrów Zdrowia Psychicznego oraz profilaktykę i promocję zdrowia psychicznego.

Zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia psychicznego, realizacja zadań w ramach Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego wskazanych samorządom terytorialnym należy do zadań własnych samorządów województw, powiatów i gmin.

Na aktualnym etapie planowania działań w zakresie rozwoju opieki psychiatrycznej określenie nakładów finansowych przez samorząd powiatu poznańskiego jest bardzo trudne.

Tabela 19. Zalecane nakłady na realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (w mln zł).

Podmiot	Przeznaczenie środków	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	Razem lata 2011-2015
Minister Zdrowia	profilaktyka i promocja	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	8
	koordynacja	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	4
	system informacji	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	18
	inwestycje	2	2	2	2	2	10
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego	badania naukowe	zgodnie z przepisami regulującymi finansowanie badań naukowych					
	profilaktyka i promocja	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	1,5
	inwestycje	według uzasadnionych potrzeb uprawnionych instytucji					
Minister Sprawiedliwości	zwiększenie dostępności świadczeń	1,97	2,34	2,23	2,23	2,23	11
	profilaktyka i promocja	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	3,75
	inwestycje	5	10	10	10	5	40
Minister Obrony Narodowej	profilaktyka i promocja	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	3,75
	inwestycje	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	1,25
Minister Edukacji Narodowej	profilaktyka i promocja	0,1	0,2	0,4	0,4	0,4	1,5
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji	profilaktyka i promocja	2,2	2,4	2,6	2,8	3	13
	inwestycje	-	0,5	0,5	-	-	1
Minister Pracy i Polityki Społecznej	profilaktyka i promocja	3	3	3	3	3	15
	inwestycje	15	50	50	50	50	215
Razem budżet państwa*		37,32	78,49	78,78	78,48	73,68	346,75
Jednostki samorządu terytorialnego (JST)** województwa, powiaty, gminy	zwiększenie dostępności świadczeń - zmiany organizacyjne, tworzenie centrów zdrowia psychicznego	46,9	46,9	46,9	46,9	46,9	234,5
	profilaktyka i promocja	6	6	6	6	6	30
Razem budżet państwa i JST**		90,22	131,39	131,68	131,38	126,58	611,25
Narodowy Fundusz Zdrowia	świadczenia zdrowotne	0	66	132	198	264	660
Razem wydatki na NPOZP*		90,22	197,39	263,68	329,38	390,5	1271,17

Źródło: Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego

*Bez nakładów na badania naukowe i inwestycje w resorcie nauki.

** Przedstawione nakłady JST są wielkością szacunkową.

6. Zalecane rozwiązania organizacyjne w psychiatrycznej opiece zdrowotnej w powiecie poznańskim.

6. 1. Zalecane wskaźniki dostępności dla psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

6.1.1. Centrum Zdrowia Psychicznego (CZP) dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego zaleca, aby w każdym powiecie, dużej gminie lub dzielnicy dużego miasta stosownie do lokalnych potrzeb powstało *Centrum Zdrowia Psychicznego dla dorosłych*. Dokument ten przyjmuje, że na 50-200 tysięcy mieszkańców powinno powstać jedno centrum zdrowia psychicznego.

Taki sam wskaźnik został przyjęty dla *Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży*. Z powyższego wynika, że w powiecie poznańskim powinny powstać dwa centra zdrowia psychicznego dla dorosłych oraz dwa centra zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży. W odniesieniu do opieki nad dziećmi i młodzieżą NPOZP proponuje dwa rozwiązania: utworzenie równoległych, niezależnych centrów zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży lub powstanie ośrodka dziecięco-młodzieżowego w ramach jednego Centrum Zdrowia Psychicznego.

Tabela 20. Centrum Zdrowia Psychicznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Centrum Zdrowia Psychicznego (CZP) dla osób z zaburzeniami psychicznymi			
Placówka	Zalecenia	Minimalny wskaźnik lub liczba placówek	Uwagi
CZP dla dorosłych	1 CZP/50-200 tys. mieszkańców; CZP powinno łącznie spełniać wskaźniki dostępności proponowane dla form organizacyjnych wchodzących w jego skład	2 do 7	w każdym powiecie, dużej gminie lub dzielnicy dużego miasta; stosownie do lokalnych potrzeb
CZP dla dzieci i młodzieży	1 CZP/50-200 tys. mieszkańców; CZP powinno łącznie spełniać wskaźniki dostępności proponowane dla form organizacyjnych wchodzących w jego skład	2 do 7	w każdym powiecie, dużej gminie lub dzielnicy dużego miasta; stosownie do lokalnych potrzeb

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Funduszu Zdrowia (na dzień 13.04.2012 r.)

Na podstawie analizy zasobów powiatu poznańskiego oraz zalecanych wskaźników dostępności do psychiatrycznej opieki zdrowotnej w ramach zadania nr 2.1.3. (tabela nr 18) wskazane jest podjęcie, następujących działań:

- utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego dla dorosłych,

- utworzenie ośrodka dziecięco-młodzieżowego w ramach planowanego Centrum Zdrowia Psychicznego dla dorosłych.

Realizacja tego zadania będzie uzależniona od przekazania na ten cel środków finansowych z budżetu państwa, możliwości zakontraktowania świadczeń w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej przez Narodowy Fundusz Zdrowia oraz możliwości zabezpieczenia w budżecie powiatu odpowiednich środków finansowych.

Informacje dotyczące zarysu modelu Centrum Zdrowia Psychicznego stanowi **załącznik nr 8**.

6.1.2. Placówki dla dorosłych z zaburzeniami psychicznymi.

Zgodnie z minimalnym wskaźnikiem dostępności określonym w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego, na 50 tysięcy mieszkańców powinna działać **1 poradnia zdrowia psychicznego**. Wobec powyższego w powiecie poznańskim powinno działać 7 takich poradni.

Z aktualnych danych⁶ wynika, że na terenie powiatu zarejestrowanych jest 15 takich poradni, spośród których 8 placówek dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi świadczy usługi w ramach zawartych umów z Wielkopolskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia⁷.

Kolejny wskaźnik, w zakresie dostępności do psychiatrycznej opieki zdrowotnej w placówkach dla dorosłych z zaburzeniami psychicznymi, wskazuje 3 miejsca w **oddziałach dziennych** na 10 tysięcy mieszkańców. Na terenie powiatu poznańskiego nie funkcjonuje żaden podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych w oddziale psychiatrycznym ogólnym dla dorosłych. Natomiast, według zalecanego współczynnika, na obszarze powiatu poznańskiego winno być 98 łóżek na oddziałach psychiatrycznych ogólnych.

W odniesieniu do **zespołów środowiskowych** Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego zakłada, że na 50 tysięcy mieszkańców powinien działać jeden taki zespół, w związku z tym dla powiatu poznańskiego minimalny wskaźnik dostępności w tym obszarze powinien wynosić 7. Z danych z rejestru Zakładów Opieki Zdrowotnej wynika, że w powiecie poznańskim zarejestrowany jest jeden podmiot, która udziela świadczeń w ramach zespołu leczenia środowiskowego.⁸

W odniesieniu do **hosteli** dla osób z zaburzeniami psychicznymi wskaźnik minimalnej dostępności dla powiatu poznańskiego został oszacowany w liczbie 2 miejsc. Jest to zgodne z zaleceniami NPOZP, który przypisuje 0,2 miejsca na 10 tysięcy mieszkańców.

⁶ Dane ze strony internetowej www.rejestrzoz.gov.pl na dzień 16.04.2012 r.

⁷ Dane ze strony internetowej www.nfz-poznan.pl na dzień 13.04.2012 r.

⁸ Dane ze strony internetowej www.rejestrzoz.gov.pl na dzień 16.04.2012 r.

Z aktualnych danych⁹ wynika, że na terenie powiatu poznańskiego nie funkcjonuje hostel dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W ramach **Oddziałów Opiekuńczych, czyli Zakładów Pielęgnacyjno-Opiekuńczych oraz Zakładów Opiekuńczo-Lecznicznych** na terenie powiatu poznańskiego działa Oddział Opiekuńczo-Leczniczny Psychiatryczny w Owińskach stanowiący filię Zakładu Opiekuńczo-Lecznicznego w Poznaniu. Zgodnie z zaleceniami Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na terenie powiatu poznańskiego wskazane jest zabezpieczenie 33 do 65 łóżek na Oddziałach Opiekuńczych, co wynika ze współczynnika obliczonego na podstawie dyspozycji 1-2 łóżka na 10 tysięcy mieszkańców. Z informacji uzyskanych z Narodowego Funduszu Zdrowia na Oddziale Opiekuńczo-Lecznicznym Psychiatrycznym w Owińskach znajduje się 60 łóżek, a w 2011 roku Wielkopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia podpisał umowę na świadczenie usług w tym zakresie na 58,6 łóżek.¹⁰

⁹ Dane ze strony internetowej www.rejestrzoz.gov.pl na dzień 16.04.2012 r. oraz ze strony internetowej www.nfz-poznan.pl na dzień 13.04.2012 r.

¹⁰ Dane opracowane przez Wielkopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia na dzień 17.01.2012 r.

Tabela 21. Placówki dla dorosłych z zaburzeniami psychicznymi..

Placówka dla dorosłych z zaburzeniami psychicznymi						
Placówka	Zalecany minimalny wskaźnik lub liczba placówek	Wskaźnik lub liczba placówek	Stan obecny	Różnica między stanem obecnym a zalecanym		Uwagi
				Liczba	%	
Poradnia	1 poradnia/50 tys. mieszkańców	7	8	+1	+14,29%	czynna codziennie w każdym powiecie lub dzielnicy dużego miasta
Oddziały dzienne	3 miejsca/10 tys. mieszkańców	98	0	-98	-100%	co najmniej 1 w mieście powyżej 70 tys. mieszkańców
Zespoły środowiskowe	1 zespół/50 tysięcy mieszkańców	7	0	-7	-100%	1-3 wizyt tygodniowo
Zespoły interwencji kryzysowej i pomocy doraźnej	1 zespół w miastach powyżej 200 tys. mieszkańców	nie dotyczy powiatu				-
Oddziały psychiatryczne szpitalne	4 łóżka/10 tys. mieszkańców równomiernie jak najbliżej, w miastach/dzielnicach miasta powyżej 80 tys. mieszkańców; optymalnie: w szpitalach ogólnych	131	0	-131	-100%	maksymalnie 300 łóżek w szpitalu psychiatrycznym; przekształcenia w większych szpitalach
Hostel	0,2 miejsca/10 tys. mieszkańców	7	0	-7	-100%	-
Oddziały opiekuńcze (ZPO, ZOL)	1-2 łóżek/10 tys. mieszkańców	33 (65)	58,6 (zakontraktowano w 2011 r.)	+25,6 (-6,4)	+77,58(-9,85) %	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Narodowego Funduszu Zdrowia (na dzień 13.04.2012 r.)

Na podstawie analizy zasobów powiatu poznańskiego oraz zalecanych wskaźników dostępności psychiatrycznej opieki zdrowotnej w placówkach dla dorosłych z zaburzeniami psychicznymi w powiecie poznańskim wskazane jest podjęcie, w ramach zadania nr 2.1.2. (tabela nr 18) następujących działań:

- zakontraktowania przez NFZ świadczeń opieki psychiatrycznej w obszarze - zespoły środowiskowe,
- utworzenie oddziału dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

- podjęcie współpracy z samorządami gminnymi w zakresie utworzenia hostelu dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Realizacja tego zadania będzie uzależniona od przekazania na ten cel środków finansowych z budżetu państwa, możliwości zakontraktowania świadczeń w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej przez Narodowy Fundusz Zdrowia oraz od środków budżetowych powiatu i gmin.

6.1.3. Placówki dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi.

W zakresie zapewnienia minimalnej dostępności do psychiatrycznej opieki zdrowotnej w placówkach dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego zaleca, aby na terenie powiatu którego liczba mieszkańców wynosi 150 tysięcy mieszkańców powinna działać 1 **poradnia dla dzieci i młodzieży** z zaburzeniami psychicznymi. Dla powiatu poznańskiego wskaźnik w tym zakresie wynosi 1. Na terenie powiatu zarejestrowane są 3 takie poradnie oraz 1 poradnia dla dzieci, młodzieży oraz ich rodzin.¹¹ W 2012 roku żadna z tych placówek nie podpisała kontraktu z Wielkopolskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia.¹²

Z kolei dla **Oddziałów dziennych** wskaźnik minimalnej dostępności zostanie osiągnięty, gdy na 10 tysięcy mieszkańców zostanie zabezpieczone 1 miejsce na **oddziale dziennym** dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi. Dla powiatu poznańskiego wskaźnik zawarty w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego spełni wymagania, gdy osiągnie poziom 33 miejsc. Obecnie na terenie powiatu nie ma takiego oddziału.

NPOZP precyzuje również kwestie dotyczące **zespołów środowiskowych**, przyporządkowując 1 taki zespół na 150 tysięcy mieszkańców. Na terenie powiatu poznańskiego powinny działać 2 takie zespoły. Obecnie nie ma takiego zespołu.

W odniesieniu do **oddziałów szpitalnych** wskaźnik dostępności dla powiatu poznańskiego wynosi 13. Został obliczony według zalecenia NPOZP, że na 10 tysięcy mieszkańców winny zostać zabezpieczone 0,4 łóżka..

¹¹ Dane ze strony internetowej www.rejestrzoz.gov.pl na dzień 16.04.2012 r.

¹² Dane ze strony internetowej www.nfz-poznan.pl na dzień 13.04.2012 r.

Tabela 22. Placówki dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi.

Placówka dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi						
Placówka	Zalecany minimalny wskaźnik lub liczba placówek	Wskaźnik lub liczba placówek	Stan obecny	Różnica między stanem obecnym a zalecanym		Uwagi
				Liczba	%	
Poradnia	1 poradnia/powiat lub kilka powiatów (150 tys. mieszkańców)	1	0	-1	-100%	czynna codziennie
Oddziały dzienne	1 miejsce/10 tys. mieszkańców	33	0	-33	-100%	
Zespoły środowiskowe	1 zespół/150 tysięcy mieszkańców	2	0	-2	-100%	1-3 wizyt tygodniowo
Oddziały szpitalne	0,4 łóżka/10 tys. mieszkańców	13	0	-13	-100%	równomiernie
Hostel	1 hostel (20 miejsc) /województwo	nie dotyczy powiatu				
Poradnia pomocy rodzinie	1 poradnia/województwo	nie dotyczy powiatu				

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Narodowego Funduszu Zdrowia (na dzień 13.04.2012 r.)

Na podstawie analizy zasobów powiatu poznańskiego oraz zalecanych wskaźników dostępności psychiatrycznej opieki zdrowotnej w placówkach dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi w powiecie poznańskim wskazane jest podjęcie, w ramach zadania nr 2.1.2. (tabela nr 18) następującego działania:

- zakontraktowania przez NFZ świadczeń psychiatrycznej opieki zdrowotnej w obszarze: poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, oddziału dziennego psychiatrycznego dla dzieci i młodzieży oraz zespołu środowiskowego.

Wykonanie powyższego zadania uzależnione jest od finansowania psychiatrycznych świadczeń zdrowotnych przez NFZ.

6.1.4. Placówki dla uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.

Zgodnie z wytycznymi zawartymi w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego wskaźnik minimalnej dostępności do **przychodni/poradni terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia** na terenie powiatu poznańskiego wynosi 7. Został on obliczony na podstawie zalecenia, że co najmniej 1 przychodnia lub poradnia terapii uzależnienia od alkoholu powinna funkcjonować w powiecie liczącym około 50 tysięcy mieszkańców. Według aktualnych danych¹³ wynika, że na terenie powiatu zarejestrowana jest 1 poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia oraz 8 poradni leczenia uzależnień. Natomiast z informacji z Wielkopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia wynika, że na terenie powiatu poznańskiego działa 1 poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia, która w 2012 r. podpisała umowę na świadczenie usług w powyższym zakresie. Ponadto w 2012 r. NFZ zakontraktował również świadczenia w ramach 3 poradni leczenia uzależnień oraz 1 oddziału dziennego terapii uzależnienia od alkoholu.¹⁴

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego precyzuje również liczbę miejsc na **Oddziałach/pododdziałach leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych**. Zgodnie z przedstawionymi założeniami wskaźnik minimalnej dostępności na takich oddziałach winien wynosić 0,2-0,3 łóżka na 10 tysięcy mieszkańców. Dla powiatu poznańskiego wskaźnik ten po przeliczeniu stanowi 7 miejsc. Aktualnie na terenie powiatu poznańskiego działa jeden Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Szpital w Puszczykowie im. prof. Stefana Tytusa Dąbrowskiego”. W 2012 r. szpital nie ma podpisanej umowy z Wielkopolskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia na udzielanie świadczeń medycznych na tym Oddziale.

Ponadto w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego określono, że na każde 10 tysięcy mieszkańców powinno zostać zapewnionych 1,2 łóżka na **Oddziałach/ w Ośrodkach terapii uzależnienia od alkoholu**. Wobec powyższego dla powiatu poznańskiego winno zostać zabezpieczonych 39 takich łóżek. Obecnie na terenie powiatu nie ma takiego oddziału.

¹³ Dane ze strony internetowej www.rejestrzoz.gov.pl na dzień 16.04.2012 r.

¹⁴ Dane ze strony internetowej www.nfz-poznan.pl na dzień 13.04.2012 r.

Tabela 23. Placówki dla uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.

Placówka dla uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych						
Placówka	Zalecany minimalny wskaźnik lub liczba placówek	Wskaźnik lub liczba placówek	Stan obecny	Różnica między stanem obecnym a zalecanym		Uwagi
				Liczba	%	
Przychodnia/poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia	co najmniej 1 przychodnia /1 powiat (około 50 tys. mieszkańców)	7	1	-6	-86%	z uwzględnieniem wskaźnika epidemiologicznego; czynna codziennie
Dzienny oddział terapii uzależnienia od alkoholu	1 oddział (20 miejsc) w każdym większym mieście (powyżej 50 tys. mieszkańców)	nie dotyczy powiatu*				
Oddziały/pododdziały leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych	0,2-0,3 łóżka/ 10 tys. mieszkańców	7 do 10	0	-7 do -10	-100%	1-3 wizyt tygodniowo
Oddziały/ośrodki terapii uzależnienia od alkoholu	1,2 łóżka/10 tys. mieszkańców	39	0	-39	-100%	równomiernie
Hostele	1 hostel (20 miejsc)/województwo	nie dotyczy powiatu				

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Narodowego Funduszu Zdrowia (na dzień 13.04.2012 r.)

* Na terenie powiatu poznańskiego ma siedzibę podmiot wykonujący działalność leczniczą w ramach oddziału dziennego terapii uzależnienia od alkoholu.

Na podstawie analizy zasobów powiatu poznańskiego oraz zalecanych wskaźników dostępności psychiatrycznej opieki zdrowotnej w placówkach dla uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych w powiecie poznańskim wskazane jest podjęcie, w ramach zadania nr 2.1.2. (tabela nr 18) następujących działań:

- zakontraktowania przez NFZ świadczeń opieki psychiatrycznej w obszarze - oddział leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych,
- uruchomienie ośrodka terapii uzależnienia od alkoholu (umiejscowienie go w strukturze Centrum Zdrowia Psychicznego),

Realizacja powyższych działań uzależniona jest od przekazanych środki finansowych z budżetu państwa, finansowania tych świadczeń przez NFZ, oraz od środków finansowych powiatu.

6.1.5. Placówki dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego określa również minimalne wskaźniki dostępności psychiatrycznej opieki zdrowotnej w placówkach dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych.

W celu zapewnienia opieki na **Oddziałach detoksykacyjnych** dla powiatu poznańskiego wskaźnik dostępności wynosi 3 łóżka, co zgodne jest z rekomendacją, że na takim Oddziale na 10 tysięcy mieszkańców powinno być 0,1 łóżka. Na terenie powiatu poznańskiego nie ma takiego oddziału.

Ponadto Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego precyzuje liczbę łóżek na **Oddziałach/ośrodkach terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych**, która wynosi 0,7 łóżka na 10 tysięcy mieszkańców. Według tej dyspozycji dla powiatu poznańskiego powinny zostać zabezpieczone 23 łóżka. Jak wynika z danych z rejestru Zakładów Opieki Zdrowotnej¹⁵ funkcjonujący na terenie powiatu poznańskiego ośrodek rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych dysponuje 28 łózkami. Natomiast w 2011 roku Narodowy Fundusz Zdrowia zakontraktował usługi w tym zakresie dla 16,7 łóżek.¹⁶

Co do **hosteli** dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych współczynnik dostępności określono na poziomie 0,2 miejsca na 10 tysięcy mieszkańców. Zgodnie z nim na terenie powiatu poznańskiego należy zabezpieczyć 7 miejsc w hostelu dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych. Na terenie powiatu nie ma takiego hostelu.

¹⁵ Dane ze strony internetowej www.rejestr.gov.pl na dzień 16.04.2012 r.

¹⁶ Dane z Wielkopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia na dzień 17.01.2012 r.

Tabela 24. Placówki dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych.

Placówka dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych						
Placówka	Zalecany minimalny wskaźnik lub liczba placówek	Wskaźnik lub liczba placówek	Stan obecny	Różnica między stanem obecnym a aktualnym		Uwagi
				Liczba	%	
Przychodnia/ poradnia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych	co najmniej 3 przychodnie w województwie, w tym w miastach: 50-70 tys. mieszkańców - 1 przychodnia, 70-100 tys. mieszkańców -2 przychodnie; powyżej 100 tys. mieszkańców - 3 przychodnie	nie dotyczy powiatu				z uwzględnieniem wskaźnika epidemiologicznego; czynna codziennie; w tym ośrodki interwencji kryzysowej
Oddziały dzienne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych	co najmniej 1 oddział (20 miejsc) /województwo	nie dotyczy powiatu				z uwzględnieniem zróżnicowania w poszczególnych województwach
Oddziały/łóżka detoksykacyjne	0,1 łóżka/10 tys. mieszkańców	3	0	-3	-100%	w poszczególnych województwach
Oddziały/ośrodki terapeutyczne i rehabilitacyjne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych	0,7 łóżka/10 tys. mieszkańców	23	16,7 (zakontraktowanych na 2011 r.)	-6,3	-27,39%	w tym prowadzone przez organizację pozarządową; z uwzględnieniem zróżnicowania w poszczególnych województwach
Hostele dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych	0,2 miejsca/10 tys. mieszkańców	7	0	-7	-100%	
Program leczenia substytucyjnego	w każdym mieście, w którym jest co najmniej 30 użytkowników opiatów, kwalifikujących się do leczenia substytucyjnego)	nie dotyczy powiatu				

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Narodowego Funduszu Zdrowia (na dzień 13.04.2012 r.)

Na podstawie analizy zasobów powiatu poznańskiego oraz zalecanych wskaźników dostępności psychiatrycznej opieki zdrowotnej w placówkach dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych w powiecie poznańskim wskazane jest podjęcie, w ramach zadania nr 2.1.2. (tabela nr 18) następujących działań:

- zwiększenie liczby łóżek w ośrodku rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych w ramach kontraktu z NFZ,
- podjęcie współpracy z samorządami gminnymi w celu utworzenia hostelu dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych.

Wykonanie powyższych zadań uzależnione jest od możliwości zakontraktowania świadczeń w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej przez Narodowy Fundusz Zdrowia oraz od środków budżetowych powiatu i gmin.

6.2. Zalecane docelowe wskaźniki zatrudnienia w wybranych zawodach istotnych dla psychiatrycznej opieki zdrowotnej w powiecie poznańskim.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego określa również wskaźniki w odniesieniu do zatrudnienia w wybranych zawodach istotnych dla psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

W odniesieniu do liczby **psychiatrów** oszacowano, że na 100 tysięcy mieszkańców powinno być zatrudnionych 10 psychiatrów, co oznacza że na terenie powiatu poznańskiego powinno być zatrudnionych 33 lekarzy psychiatrów. Z danych Wielkopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia wynika, że na terenie powiatu poznańskiego w 2011 roku w ramach umów z NFZ zatrudnionych było 14 psychiatrów.¹⁷

Dla lekarzy **psychiatrów dzieci i młodzieży** wskaźnik zatrudnienia wynosi 1 na 100 tysięcy mieszkańców. Wobec powyższego na terenie powiatu poznańskiego winno być zatrudnionych 3 lekarzy o takiej specjalizacji, a z danych z WOW NFZ z 2011 roku wynika, że wskaźnik ten wynosił 2.

Kolejnym wskaźnikiem zatrudnienia precyzowanym przez Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego jest liczba **psychologów klinicznych**. Według danych opracowanych na podstawie zawartych umów z WOW NFZ na terenie powiatu poznańskiego w 2011 r. zatrudnionych było 6 takich specjalistów, a powinno ich być 31, co wynika z przeliczenia według wytycznych 9,5 psychologów klinicznych na 100 tysięcy mieszkańców.

W Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego ujęta została także liczba **pracowników socjalnych**. W tej kwestii oczekiwany wskaźnik dla powiatu poznańskiego wynosi 33, czyli 10 pracowników socjalnych udzielających pomocy i wsparcia na 100 tysięcy mieszkańców. Tymczasem według Narodowego Funduszu Zdrowia w 2011 roku na terenie powiatu poznańskiego w placówkach psychiatrycznej opieki zdrowotnej zatrudnionych w ramach umów z WOW NFZ było tylko 3 pracowników socjalnych.

¹⁷ Dane w oparciu o zawarte umowy z NFZ w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień na terenie powiatu poznańskiego na dzień 17.01.2012 r.

Pielęgniarki to kolejna grupa zawodowa, która odgrywa znaczącą rolę w psychiatrycznej opiece zdrowotnej. W 2011 r. na terenie powiatu poznańskiego w placówkach psychiatrycznej opieki zdrowotnej było zatrudnionych 17 pielęgniarek. Według wskaźnika docelowego (35 pielęgniarek na 100 tysięcy mieszkańców) pielęgniarek winno być 114.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego ujmuje również wśród wskaźników zatrudnienia liczbę **terapeutów zajęciowych**, dla których oczekiwany wskaźnik wynosi 8 na 100 tysięcy mieszkańców i tym samym dla powiatu poznańskiego wynosi 26. Z opracowania otrzymanego z Narodowego Funduszu Zdrowia wynika, że w 2011 r. na terenie powiatu poznańskiego w ramach umów z WOW NFZ w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień zatrudnionych było 3 terapeutów zajęciowych.

Ponadto, w zakresie zatrudnienia **psychoterapeutów z certyfikatem** zakłada się, że na 100 tysięcy mieszkańców zatrudnionych powinno być 2 tego typu specjalistów. Wskaźnik ten nie został osiągnięty, gdyż jak wynika z informacji otrzymanych z WOW NFZ w 2011 r. na terenie powiatu poznańskiego w ramach umów z WOW NFZ zatrudnionych było jedynie 4 psychoterapeutów, czyli o 3 mniej niż zakładają wskaźniki.

Ostatni wskaźnik zatrudnienia, który został uwzględniony w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego dotyczy **certyfikowanych specjalistów i instruktorów terapii uzależnień**. Określa on, że na 100 tysięcy mieszkańców powinno być zatrudnionych 5 certyfikowanych specjalistów i instruktorów terapii uzależnień. Z tego wynika, że na terenie powiatu poznańskiego w takim zawodzie powinno być zatrudnionych 16 osób, a według danych opracowanych na podstawie zawartych umów z WOW NFZ w 2011 roku wskaźnik ten wynosił 10.

Tabela 25. Oczekiwane zatrudnienie w wybranych zawodach istotnych dla psychiatrycznej opieki zdrowotnej w powiecie poznańskim.

Zawód	Oczekiwania		Stan obecny	Różnica między stanem obecnym a oczekiwanym	
	Wskaźnik/100 tys.	Liczba	Liczba	Liczba	%
Psychiatrzy	10,0	33	14	-19	-58%
Psychiatrzy dzieci i młodzieży	1,0	3	2	-1	-33%
Pozostali lekarze (w tym lekarze-medycyna ogólna, lekarz bez specjalizacji)	-	-	1	-	-
Psychologowie kliniczni	9,5	31	6	-25	-81%
Psychologowie	-	-	11	-	-
Pracownicy socjalni*	10,0	33	3	-30	-91%
Pielęgniarki	35,0	114	17	-97	-85%
Pielęgniarka Specjalista Pielęgniarstwa Geriatrycznego	-	-	1	-	-
Pielęgniarka Specjalista Promocji Zdrowia i Edukacji Zdrowotnej	-	-	1	-	-
Terapeuci zajęciowi**	8,0	26	3	-23	-88%
Psychoterapeuci z certyfikatem	2,0	7	4	-3	-43%
Certyfikowani specjaliści i instruktorzy terapii uzależnień	5,0	16	10	-6	-38%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z NFZ (na dzień 17.01.2012 r.)

*pracownicy socjalni zatrudnienie w placówkach psychiatrycznej opieki zdrowotnej;

** Docelowo do realizacji zadań terapeutycznych należy włączyć terapeutów środowiskowych (zaburzeń psychicznych) o szerszych i bardziej wszechstronnych kompetencjach przydatnych w sprawowaniu zadań opiekuńczych oraz wspomaganiu różnych form terapii w opiece środowiskowej i stacjonarnej.

Jak wynika z analizy stanu zatrudnienia w wybranych zawodach istotnych dla psychiatrycznej opieki zdrowotnej (na podstawie danych zawartych w umowach z WOW NFZ w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień na terenie powiatu poznańskiego w 2011r.) oraz oczekiwanych wskaźników zatrudnienia wskazane jest podjęcie następujących działań:

- zwiększenie liczby zatrudnionych lekarzy psychiatrów,
- zwiększenie liczby zatrudnionych lekarzy psychiatrów dzieci i młodzieży,
- zwiększenie liczby zatrudnionych psychologów klinicznych,
- zwiększenie liczby zatrudnionych przez placówki psychiatrycznej opieki zdrowotnej pracowników socjalnych,
- zwiększenie liczby zatrudnionych pielęgniarek,
- zwiększenie liczby zatrudnionych terapeutów zajęciowych,

- zwiększenie liczby zatrudnionych psychoterapeutów z certyfikatem,
- zwiększenie liczby zatrudnionych certyfikowanych specjalistów i instruktorów terapii uzależnień.

„Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015” zakłada, że wzrost zatrudnienia personelu będzie skorelowany z utworzeniem nowych placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym Centrum Zdrowia Psychicznego.

ŹRÓDŁA INFORMACJI:

Piśmiennictwo:

- „Encyklopedyczny Słownik Psychiatrii” pod red. prof. dr L. Korzeniowskiego i prof. dr S. Pużyńskiego, PZWL, Warszawa 1986 r.,
- K. Dąbrowski, „Zdrowie psychiczne”, PWN, Warszawa, 1985 r.
- „Leksykon psychiatrii” pod redakcją dr hab. med. S. Pużyńskiego, PZWL, Warszawa, 1993 r.,
- „Promocja zdrowia psychicznego” Materiały z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej, Zwierzyniec k/Zamościa 28-29 maja 1999 r., pod red. C. Repeckiej- Klusek i K. Turowskiego, Wydawnictwo NeuroCentrum, Lublin 1999 r.,
- „Zagrożenia stanu zdrowia psychicznego Polaków” - J. Heitzman, Kwartalnik Nauka 4/2010, Polska Akademia Nauk, Warszawa 2010 r.,
- „Zdrowie publiczne i polityka ludnościowa” pod red. J. Szymborskiego, Rządowa Rada Ludnościowa, Warszawa 2012 r.,
- „Zielona Księga. Poprawa zdrowia psychicznego ludności. Strategia zdrowia psychicznego dla Unii Europejskiej”, Komisja Wspólnot Europejskich, Bruksela 2005 r.

Strony internetowe:

1. <http://demografia.stat.gov.pl/bazademografia/Tables.aspx>
2. <http://www.rejestrzoz.gov.pl/RZOZ/>
3. <http://wczp.poznan.uw.gov.pl/sites/default/files/doc/Informator2009.pdf>
4. <http://www.pcprpoznan.bip.net.pl/?c=203>
5. <http://www.pcprpoznan.bip.net.pl/?c=243>
6. <http://bip.pup.poznan.pl/art/id/956>
7. www.pup.poznan.pl/art/4674/rynek_pracy_w_poznaniu_i_powiecie_poznanskim_w_2010_roku
8. www.pup.poznan.pl/art/4526/rynek_pracy_w_poznaniu_i_powiecie_poznanskim_w_2009_roku
9. http://www.pup.poznan.pl/art/5084/rynek_pracy_w_poznaniu_i_powiecie_poznanskim_w_2011_roku
10. http://www.nfzpoznan.pl/gdzie_leczyc/uslugi.php?krok=2&iktu=304&nktu=Opieka%20Psychiatryczna%20i%20Leczenie%20Uzale%BFnie%F1
11. http://www.szpitalwpuszczukowie.com.pl/show_object.php?id=702
12. <http://dpslisowki.pl/sub,pl,o-domu.html>
13. <http://www.owr-kobylnica.pl/sub,pl,osrodek,placowka-opiekunczo-wychowawcza.html>
14. http://bip.owr-kobylnica.pl/att/statut_owr_kobylnica.pdf
15. http://www.biuletyn.net/nt-bin/_private/domdziecka.bnin/80.pdf
16. <http://www.bip.oswowinska.powiat.poznan.pl/12,dokumenty.html>
17. http://www.soswmosina.pl/Dokumenty_Szkoly,10815.html
18. http://www.maltadom.fc.pl/index.php?dpm=o_nas
19. <http://bip.powiat.poznan.pl/plik,2282,12389,pron-iv-kwarta-2010-dorosli-pdf.pdf?adm>

WYKAZ TABEL		
Tabela 1.	Liczba ludność w poszczególnych gminach powiatu poznańskiego w latach 2008-2010 wraz z dynamiką przyrostu.	str. 7
Tabela 2.	Ludność powiatu poznańskiego według miejsca zamieszkania w 2010 r.	str. 9
Tabela 3.	Ludność powiatu poznańskiego według wieku w 2010 r.	str. 10
Tabela 4.	Struktura bezrobocia w latach 200-2011 w powiecie poznańskim.	str. 11
Tabela 5.	Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych gminach powiatu poznańskiego w latach 2009-2011.	str. 12
Tabela 6.	Struktura bezrobocia według stopnia niepełnosprawności w latach 2009-2011 w powiecie poznańskim.	str. 13
Tabela 7.	Struktura bezrobocia według przyczyny niepełnosprawności w latach 2009-2011 w powiecie poznańskim.	str. 15
Tabela 8.	Porady udzielane w poradni zdrowia psychicznego oraz poradni odwykowej (alkoholowej) w powiecie poznańskim w 2009 r.	str. 18
Tabela 9.	Inne świadczenia udzielane w poradni zdrowia psychicznego i poradni odwykowej (alkoholowej) w powiecie poznańskim w 2009 r.	str. 18
Tabela 10.	Liczba osób leczonych w poradniach odwykowych (alkoholowych) w powiecie poznańskim w 2009 r. (zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu).	str. 21
Tabela 11.	Wykaz podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie poznańskim w 2011 r. i 2012 r.	str. 23
Tabela 12.	Wykaz podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie stacjonarnej opieki zdrowotnej na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie poznańskim w 2011 r. i 2012 r.	str. 28
Tabela 13.	Finansowanie przez Wielkopolski Oddział Wojewódzki NFZ świadczeń zdrowotnych oraz liczba pacjentów w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w powiecie poznańskim w 2011 r.	str. 29
Tabela 14.	Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu powiatu poznańskiego korzystających ze świadczeń przyznanych przez PCPR.	str. 32
Tabela 15.	Osoby zaliczane do osób niepełnosprawnych prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu z uwzględnieniem przyczyn niepełnosprawności, wieku oraz płci (za okres 1/2007 do 2/2012) na terenie powiatu poznańskiego.	str. 33
Tabela 16.	Osoby zaliczane do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem (o stopniu niepełnosprawności lub i o wskazaniach do ulg i uprawnień) lub wyrokiem sądu z uwzględnieniem przyczyn niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności, wieku, płci oraz zatrudnienia (za okres 1/2007 do 2/2012) na terenie powiatu poznańskiego.	str. 34
Tabela 17.	Liczba osób uczestniczących w zajęciach Środowiskowym Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Puszczykowie w latach 2009-2011.	str. 40
Tabela 18.	Harmonogram realizacji „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015”.	str. 47
Tabela 19.	Zalecane nakłady na realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (w mln zł).	str. 73
Tabela 20.	Centrum Zdrowia Psychicznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	str. 74
Tabela 21.	Placówki dla dorosłych z zaburzeniami psychicznymi.	str. 77

WYKAZ TABEL

Tabela 22.	Placówki dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi.	str. 80
Tabela 23.	Placówki dla uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.	str. 82
Tabela 24.	Placówki dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych.	str. 84
Tabela 25.	Oczekiwane zatrudnienie w wybranych zawodach istotnych dla psychiatrycznej opieki zdrowotnej w powiecie poznańskim.	str. 87

WYKAZ WYKRESÓW

Wykres 1	Struktura rozpoznań w opiece ambulatoryjnej w Polsce w 2009 r.	str. 16
Wykres 2.	Struktura rozpoznań w opiece całodobowej w Polsce w 2009 r. (leczeni ogółem).	str. 17
Wykres 3.	Liczba osób leczonych w poradniach zdrowia psychicznego w powiecie poznańskim w 2009 r. (zaburzenia psychiczne bez uzależnień).	str. 19

WYKAZ MAP

Mapa 1.	Położenie powiatu poznańskiego.	str. 7
---------	---------------------------------	--------

Wykaz warsztatów terapii zajęciowej na terenie powiatu poznańskiego:

- Warsztat Terapii Zajęciowej w Dopiewie, przy Stowarzyszeniu Kulturalnym im. Praksedy Lemańskiej (ul. Łąkowa 7, 62-070 Dopiewo),
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Swarzędzu, przy Stowarzyszeniu Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajka (os. Kościuszkowców 13, 62-020 Swarzędz),
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Dopiewcu, przy Stowarzyszeniu Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Promyk” (ul. Szkolna 13, 62-070 Dopiewiec),
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Owińskach, przy Wielkopolskim Związku Inwalidów Narządu Ruchu (ul. Kolejowa 3, 62-005 Owińska),
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Baranowie, przy Stowarzyszeniu Osób Niepełnosprawnych i ich Rodzin „Roktar” w Rokietnicy (ul. Wspólna 5, 62-081 Baranowo),
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Drzążgowie, przy Stowarzyszeniu Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Razem” (Drzążgowo 11, 62-025 Kostrzyn Wlkp.).

Wykaz poradni psychologiczno - pedagogicznych na terenie powiatu poznańskiego:

- 1) Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Luboniu, ul. Żabikowska 40, 62-031 Luboń,
 - Filia w Tarnowie Podgórnym, ul. Sportowa 1, 62-080 Tarnowo Podgórne,
 - Filia w Buku, ul. Szarych Szeregów 8, 64-320 Buk,
 - Filia w Suchym Lesie, ul. Szkolna 15, 62-002 Suchy Las,
 - Filia w Stęszewie, ul. Janusza Korczaka 2, 62-060 Stęszew,
- 2) Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Mosinie ul. Śremska 14, 62-050 Mosina,
 - Filia w Kórniku, ul. Poznańska 34 a, 62-035 Kórnik,
- 3) Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Swarzędzu, os. Kościuszkowców 4, 62-020 Swarzędz,
 - Filia w Murowanej Goślinie, ul. Mściszewska 10, 62-095 Murowana Goślina,
 - Filia w Kostrzynie Wlkp. ul. Braci Drzewieckich 1, 62-025 Kostrzyn Wlkp.,
 - Filia w Pobiedziskach, ul. K. Odnowiciela 16, 62-010 Pobiedziska,
 - Filia w Czerwonaku, ul. Poznańska 15D/83, 62-028 Koziegłowy (gmina Czerwonak).

Wykaz organizacji pozarządowych realizujących zadania na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie powiatu poznańskiego:

- Stowarzyszenie Kulturalne im. Praksedy Lemańskiej, ul. Łąkowa 7, 62-070 Dopiewo,
- Stowarzyszenie „Pomagam”, ul. Poznańska 5, 63-005 Kleszczewo,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „PROMYK”, ul. Nowa 28, 62-052 Komorniki,
- Stowarzyszenie Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Razem”, Drzązgowo 11, 62-025 Kostrzyn Wlkp.,
- Kórnickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Niepełnosprawnością Intelktualną i Ruchową - „Klaudyna”, ul. Dworcowa 11, 62-035 Kórnik,
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Wspólna droga” ul. Żabikowska 40, 62-030 Luboń,
- Stowarzyszenie Abstynentów „Pomocne Dłonie”, ul. Dworcowa 4, 62-050 Mosina,
- Goślińskie Stowarzyszenia Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych, ul. Mściszewska 10, 62-095 Murowana Goślina,
- Fundacja „Bread of Life”, Długa Goślina 1, 62-095 Murowana Goślina,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Rakowni, ul. Goślińska 56, Rakownia, 62-095 Murowana Goślina,
- Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej, ul. Różana 4, 62-010 Pobiedziska,
- Fundacja im. Królowej Polski św. Jadwigi, ul. Wczasowa 8a, 62-040 Puszczykowo,
- Fundacja Polskich Kawalerów Maltańskich „Pomoc Maltańska”, ul. Dworcowa 16, 62-041 Puszczykowo,
- Wielkopolski Związek Inwalidów Narządu Ruchu w Poznaniu, ul. Kraszewskiego 8A, 60-518 Poznań,
- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i ich Rodzin „Roktar”, ul. Szamotulska 8 A, 62-090 Rokietnica,
- Stowarzyszenie Charytatywno-Integracyjne „Człowiek-Człowiekowi”, ul. Czereśniowa 44, 62-001 Chludowo (Suchy Las),,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Specjalnej Troski im. Leszka Grajka, os. Kościuszkowców 13, 62-020 Swarzędz,
- Stowarzyszenie Abstynentów „Żagiel”, ul. Św. Marcin 7 lik.4, 62-020 Swarzędz,
- Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży „Iskierka Nadziei”, ul. Parkowa 12, Jankowice, 62-080 Tarnowo Podgórne.

Załącznik nr 4

Wykaz placówek wsparcia dziennego na terenie powiatu poznańskiego:

- Świetlica środowiskowa w Buku, - Siedziba główna - ul. Wegnera 10, 64-320 Buk,
- Świetlica środowiskowa w Buku, Filia w Niepruszewie, ul. Starowiejska, 64-320 Buk,
- Świetlica środowiskowa w Buku, Filia w Szewcach, Przy Ochotniczej Straży Pożarnej, 64-320 Buk,
- Świetlica socjoterapeutyczna Przy Kościele MB Fatimskiej, os. Leśne 5, 62-028 Koziegłowy (gmina Czerwonak),
- Świetlica socjoterapeutyczna, pl. Zielony 1, 62-004 Czerwonak,
- Świetlica socjoterapeutyczna, ul. Poprzeczna, 62-005 Owińska (gmina Czerwonak),
- Świetlica opiekuńczo - wychowawcza, ul. Kościelna, Bolechowo (gmina Czerwonka),
- Świetlica opiekuńczo - wychowawcza z elementami socjoterapii „Wesoła gromadka” w Konarzewie, ul. Kościelna, 62-070 Konarzewo (gmina Dopiewo),
- Świetlica opiekuńczo - wychowawcza z elementami socjoterapii „Grota marzeń”, ul. Gromadzka 35, 62-070 Więckowice (gmina Dopiewo),
- Świetlica opiekuńczo - wychowawcza z elementami socjoterapii „Tęczowa grota” w Trzcielinie, ul. płk. Andrzeja Kopy, 62-070 Trzcielina (gmina Dopiewo),
- Świetlica środowiskowa w Kleszczewie, ul. Poznańska 6, 63-005 Kleszczewo,
- Świetlica środowiskowa w Tulcach, ul. Poznańska 23, 63-004 Tulce (gmina Kleszczewo),
- Świetlica środowiskowa w Chomęcicach, ul. Poznańska 65/67, Chomęcice, 62-052 Komorniki,
- Świetlica środowiskowa w Szreniawie, ul. Nowa, Szreniawa, 62-052 Komorniki,
- Świetlica środowiskowa w Głuchowie, ul. Parkowa 2, Głuchowo, 62-052 Komorniki,
- Świetlica środowiskowa w Plewiskach, ul. Grunwaldzka 565, Plewiska, 62-052 Komorniki,
- Świetlica środowiskowa w Rosnówku, ul. 1 maja 39, Rosnówko, 62-052 Komorniki,
- Świetlica środowiskowa w Wirach, ul. Łęczycka 103/105, 62-051 Wiry (gmina Komorniki),
- Świetlica środowiskowa w Komornikach, ul. Stawana 7, 62-052 Komorniki,
- Świetlica środowiskowa „Przyjaciele”, Drzążgowo, 62-025 Kostrzyn Wlkp.,
- Świetlica środowiskowa „Kalina”, Siedlec, 62-025 Kostrzyn Wlkp.,
- Świetlica środowiskowa „Pod bocianim gniazdem”, Iwno, ul. Szkolna 11, 62-025 Kostrzyn Wlkp.,

- Świetlica środowiskowa „Pod motylem”, ul. Kostrzyńska 4, Czerlejno, 62-025 Kostrzyn Wlkp.,
- Świetlica środowiskowa „Koniczynka”, ul. St. Karalusa 1, Siekierki, 62-025 Kostrzyn Wlkp.,
- Świetlica środowiskowa „Wiktoriańska”, Wiktorowo, 62-025 Kostrzyn Wlkp.,
- Świetlica środowiskowa „Trzeolandia”, Trzek, 62-025 Kostrzyn Wlkp.,
- Świetlica środowiskowa „Chatka smurfów”, ul. Kasztanowa 1, Gułtowy, 62-025 Kostrzyn Wlkp.,
- Świetlica opiekuńcza - wychowawcza (przy Ośrodku Pomocy Społecznej), ul. Poznańska, 62-035 Kórnik,
- Świetlica opiekuńcza - wychowawcza, Szczytники, 62-023 Gądky, (gmina Kórnik),
- Świetlica opiekuńcza - wychowawcza, Kamionki, 62-035 Kórnik,
- Świetlica opiekuńcza - wychowawcza, Szczodrzykowo, 62-035 Kórnik,
- Świetlica Środowiskowa przy Szkole Podstawowej nr 2, ul. Żabikowska 40, 62-031 Luboń,
- Świetlica Środowiskowa przy Szkole Podstawowej nr 3, ul. Gen. T. Kutrzeby, 62-031 Luboń,
- Świetlica Środowiskowa przy Szkole Podstawowej nr 4, ul. 1 Maja 10, 62-031 Luboń,
- Świetlica opiekuńcza - wychowawcza w Mosinie, ul. Kościelna 2, 62-050 Mosina,
- Świetlica opiekuńcza - wychowawcza w Rogalinku przy Szkole Podstawowej, Rogalinek, 62-022 Mosina,
- Świetlica opiekuńcza - wychowawcza w Rogalinie, ul. Poznańska 2, Rogalin, 62-022 Mosina,
- Świetlica opiekuńcza - wychowawcza w Daszewicach, ul. Szkolna 16, Daszewice, 61-160 Poznań (gmina Mosina),
- Świetlica opiekuńcza - wychowawcza w Dymaczewie Starym, ul. Szkolna 4, Dymaczewo Stare, 62-050 Mosina,
- Świetlica opiekuńcza - wychowawcza w Czaparach, ul. Poznańska 74, Czapary, 61-160 Poznań (gmina Mosina),
- Świetlica opiekuńcza - wychowawcza w Pecnej ul. Szkolna 19, Pecna, 62-050 Mosina,
- Świetlica opiekuńcza - wychowawcza „Słoneczko” Przy Szkole Podstawowej nr 1, ul. Szkolna 1, 62-095 Murowana Goślina,
- Świetlica opiekuńcza - wychowawcza „Słoneczni” Przy Szkole Podstawowej w Długiej Goślinie, 62-095 Murowana Goślina,

- Świetlica opiekuńczo - wychowawcza „Biedronki” Przy Szkole Podstawowej w Uchorowie, 62-095 Murowana Goślina,
- Świetlica opiekuńczo - wychowawcza „Dom Radości”, os. Zielone Wzgórze, 62-095 Murowana Goślina,
- Klub Młodzieżowy, os. Zielone Wzgórze, 62-095 Murowana Goślina,
- Klub Młodzieżowy w Przebędowie, 62-095 Murowana Goślina,
- Świetlica socjoterapeutyczna przy Centrum Pomocy w Pobiedziskach, ul. Kaczyńskiej 26, 62-010 Pobiedziska,
- Świetlica socjoterapeutyczna Przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum, ul. Wysoka, 62-040 Puszczykowo,
- Świetlica socjoterapeutyczna Przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum nr 2, ul. Kasprowicz, 62-040 Puszczykowo
- Świetlica socjoterapeutyczna „Promyczki”, ul. Szkolna, 62-090 Rokietnica,
- Świetlica opiekuńczo - wychowawcza przy Szkole Podstawowej w Stęszewie, ul. Poznańska 25, 62-060 Stęszew,
- Świetlica opiekuńczo - wychowawcza przy Gimnazjum w Stęszewie, ul. Szkolna 1, 62-060 Stęszew,
- Świetlica opiekuńczo - wychowawcza przy Zespole Szkół Specjalnych w Stęszewie, ul. Wojska Polskiego 18, 62-060 Stęszew,
- Świetlica opiekuńczo - wychowawcza w Trzebawiu, ul. Mosińska 1, 62-060 Stęszew,
- Świetlica opiekuńczo - wychowawcza w Modrzu, ul. Kościuszki 14, 62-060 Stęszew,
- Świetlica opiekuńczo - wychowawcza w Strykowie, ul. Szkolna 10, 62-060 Stęszew,
- Świetlica opiekuńczo - wychowawcza w Będlewie, ul. Szkolna 1, 62-060 Stęszew,
- Świetlica Integracyjno - Terapeutyczna w Gruszczyń, ul. Swarzędzka, 62-020 Swarzędz
- Świetlica „Nasza Dziupla”, os. Czwartaków 9, 62-020 Swarzędz.

Wykaz Miejskich/Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Buku, ul. Ratuszowa 1, 64-320 Buk,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwonaku, pl. Zielony 1, 62-004 Czerwonak,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Dopiewie, ul. Konarzewska 12, 62-070 Dopiewo,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczewie, ul. Poznańska 5, 63-005 Kleszczewo,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Komornikach, ul. Stawna 7/11, 62-052 Komorniki,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie Wlkp., ul. Braci Drzewieckich 1, 62-025 Kostrzyn Wlkp.,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kórniku, ul. Poznańska 34a, 62-035 Kórnik,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Luboniu, ul. Źródłana 1, 62-030 Luboń,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Mosinie, ul. Dworcowa 4, 62-050 Mosina,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie, ul. Dworcowa 10, 62-095 Murowana Goślina,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Pobiedziskach, ul. Kaczyńska 26, 62-040 Pobiedziska,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Puszczykowie, ul. Wysoka 1, 62-040 Puszczykowo,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Rokietnicy, ul. Gołęcińska 1, 62-090 Rokietnica,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Stęszewie, ul. Poznańska 11, 62-060 Stęszew,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchym Lesie, ul. Borówkowa 27, 62-002 Suchy Las
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Swarzędzu, ul. Poznańska 25, 62-020 Swarzędz,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie Podgórny, ul. Sportowa 1, 62-080 Tarnowo Podgórne.

UCHWAŁA Nr. 444/2011
ZARZĄDU POWIATU W POZNANIU
z dnia 30 września 2011

**w sprawie : powołania Powiatowego Zespołu Koordynującego Realizację Narodowego
Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.**

Na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.) oraz Harmonogramu Realizacji Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego stanowiącego załącznik Nr 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128)

Zarząd Powiatu w Poznaniu uchwala, co następuje:

- § 1. Powołuje się Powiatowy Zespół Koordynujący Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, zwanego dalej „Zespołem” w składzie określonym w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały.
- § 2. Organizację, zadania oraz zasady pracy Zespołu określa regulamin stanowiący załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały.
- § 3. Wykonanie uchwały powierza się Członkowi Zarządu Powiatu Pani Ewie Dalc.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Starosta	-	Jan Grabkowski	
Wicestarosta	-	Tomasz Łubiński	
Członkowie Zarządu:	-	Ewa Dalc	
	-	Mieczysław Ferenc	

RADCA PRAWNY
Główny Głiszczyńska-Gniewek

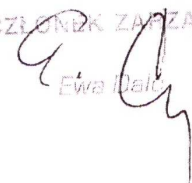
ZASADNIENIE
do uchwały Nr ⁴⁴⁴...../2011
Zarządu Powiatu w Poznaniu
z dnia ^{30 czerwca 2011 r.}.....

Rozporządzeniem z dnia 28 grudnia 2010 r. Rada Ministrów ustanowiła *Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego* (Dz.U. Nr 24 poz. 128) określający strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej.

Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 3 wyżej wymienionego rozporządzenia oraz w związku z *Harmonogramem Realizacji Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego* stanowiącym załącznik Nr 1 do rozporządzenia, podmiotami realizującymi Program są między innymi samorządy powiatów, którym przypisano zadanie pn. powołanie *lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu* oraz opracowanie *Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego* uwzględniającego potrzeby ludności Powiatu w zakresie zdrowia psychicznego i opieki psychiatrycznej oraz dostosowanie do nich skoordynowanej działalności różnych form i oparcia społecznego oraz aktywizacji zawodowej, a także realizacji, koordynowania i monitorowania Programu..

Skład zespołu powinien zapewniać właściwą reprezentację samorządu powiatu, placówek realizujących zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, pozarządowych organizacji samopomocowych.

Wobec powyższego przyjęcie powyższej uchwały jest uzasadnione.

CZŁONEK ZARZĄDU
Ewa Dalc

DYREKTOR
Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej

Teresa Cironiadzińska

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr .../2011 r.
Zarządu Powiatu w Poznaniu z dnia ...2011 r.

**Powiatowy Zespół Koordynujący
Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego**

- 1) *Ewa Dalc* – Członek Zarządu Powiatu w Poznaniu – Przewodnicząca Zespołu,
- 2) *Zbigniew Andrusiak* – Przewodniczący Komisji Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia Rady Powiatu w Poznaniu,
- 3) *Zygmunt Jeżewski* – Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu,
- 4) *Elżbieta Bijaczewska* – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu,
- 5) *Ryszard Bartoszek* – Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Lisówkach,
- 6) *Teresa Gromadzińska* – Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego – zastępca Przewodniczącej Zespołu,
- 7) *Przemysław Wantuch* – Dyrektor Wydziału Edukacji Starostwa Powiatowego,
- 8) *Marek Kociąkowski* – specjalista w dziedzinie psychiatrii - kierownik Oddziału Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynenckich - NZOZ Szpital w Puszczykowie,
- 9) *Zofia Stołowska* – pielęgniarka koordynacja Oddziału Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynenckich – NZOZ Szpital w Puszczykowie,
- 10) *Jerzy Pelowski* – kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Puszczykowie,
- 11) *Barbara Kucharska* – Stowarzyszenie Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajka w Swarzędzu,

Ch *Ch*

Załącznik Nr 2
do uchwały Nr 144/2011
Zarządu Powiatu w Poznaniu z dnia 20.02.2011 r.

**Regulamin
Powiatowego Zespołu Koordynującego realizację
Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego**

§ 1. Organizacja pracy Zespołu

1. Zespół powołuje Zarząd Powiatu Poznańskiego.
2. Posiedzenie Zespołu zwołuje i prowadzi Przewodniczący, a w razie jego nieobecności – Zastępca Przewodniczącego.
3. W razie potrzeby i konieczności zaangażowania dodatkowych podmiotów i instytucji działających w obszarze ochrony zdrowia psychicznego możliwe jest zapraszanie osób z głosem doradczym.
4. W celu usprawnienia działania Zespołu mogą być utworzone stałe lub doraźne zespoły robocze.
5. Porządek obrad zostaje przyjęty na początku posiedzenia zwykłą większością głosów.

§ 2. Zadania Zespołu

1. Opracowanie Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego zwanego dalej „Programem”, uwzględniającego potrzeby ludności powiatu w zakresie zdrowia psychicznego i opieki psychiatrycznej oraz dostosowanie do nich skoordynowanej działalności różnych form pomocy i oparcia społecznego oraz aktywizacji zawodowej,
2. Realizacja, koordynowanie i monitorowanie Programu,
3. Realizacja koordynowanie i monitorowanie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (NPOZP) na terenie powiatu poznańskiego,

§ 3. Zasady pracy

1. Zespół podejmuje decyzje zwykłą większością głosów, w głosowaniu jawnym, przy obecności co najmniej połowy członków Zespołu.
2. W przypadku równej liczby głosów za i przeciw głosem decydującym jest głos Przewodniczącego.

CP

3. Członkowie Zespołu nie otrzymują wynagrodzenia za udział w pracach Zespołu.
4. Koszty dojazdu Członka Zespołu na miejsce posiedzenia pokrywa instytucja delegująca.
5. Zarząd Powiatu w Poznaniu zapewnia działaniom Zespołu niezbędną pomoc administracyjną.
6. Z posiedzeń Zespołu sporządzany jest protokół podpisywany przez Przewodniczącego Zespołu.

Ch Ch

Załącznik nr 7

UCHWAŁA Nr...*943/2012*
ZARZĄDU POWIATU W POZNANIU
z dnia *20. lutego 2012 r.*

w sprawie : zmiany Uchwały nr 444/2011 Zarządu Powiatu w Poznaniu z dnia 30 czerwca 2011 roku w sprawie powołania Powiatowego Zespołu Koordynującego Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1592 ze zm.) oraz Harmonogramu Realizacji Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128), Zarząd Powiatu w Poznaniu uchwala, co następuje:

§ 1. W załączniku Nr 1 do Uchwały Zarządu Powiatu w Poznaniu Nr 444/2011 z dnia 30 czerwca 2011 r. wprowadza się następujące zmiany:

1) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„ 1) Zygmunt Jeżewski – Członek Zarządu Powiatu – Przewodniczący Zespołu”;

2) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„ 3) przedstawiciel Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu”.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Starosta	-	Jan Grabkowski	
Wicestarosta	-	Tomasz Łubiński	
Członkowie Zarządu:	-	Mieczysław Ferenc	
	-	Zygmunt Jeżewski	

RADCA PRAWNY
Justyna Gliszczyńska-Goniewicz
14. 02. 2012

UZASADNIENIE

do uchwały Nr⁹⁴³/2012

Zarządu Powiatu w Poznaniu

z dnia^{20 lutego 2012r.}

Uchwałą Nr 444/2011 z dnia 30 czerwca 2011 r. Zarząd Powiatu w Poznaniu powołał Powiatowy Zespół Koordynujący Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, którego Przewodniczącą była Pani Ewa Dalc – Członek Zarządu Powiatu. W dniu 8 lutego 2012 r. Rada Powiatu w Poznaniu uchwałą Nr XV/120/IV/2012 wybrała Pana Zygmunta Jezewskiego na członka Zarządu Powiatu w Poznaniu.

Wobec powyższego przyjęcie powyższej uchwały jest uzasadnione.

WICESTAROSTA
[Signature]
Tomasz Łubiński

DYREKTOR
Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
[Signature]
Teresa Gromadzińska

Zarys modelu Centrum Zdrowia Psychicznego:

Cel działania i zadania Centrum Zdrowia Psychicznego.

Utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego ma na celu wprowadzenie nowoczesnego, sprawdzonego modelu opieki psychiatrycznej, który:

- 1) poprawi jakość leczenia psychiatrycznego - jego dostępność, ciągłość i skuteczność;
- 2) ograniczy rozmiary i negatywne skutki hospitalizacji, a tym samym koszty opieki psychiatrycznej;
- 3) uruchomi inicjatywy i zasoby społeczne lokalnej społeczności;
- 4) będzie przeciwdziałać stygmatyzacji i wykluczeniu chorych psychicznie obywateli;
- 5) zapewni warunki do społecznej integracji osób zaburzeniami psychicznymi.

Centrum Zdrowia Psychicznego tworzy się w celu zapewnienia opieki co najmniej 1500 osobom dorosłym, na obszarze zamieszkałym przez co najmniej 50 tys. mieszkańców (obszar odpowiadający wielkości powiatu lub dużej gminy/dzielnicy).

Do jego zadań należy w szczególności:

- wszechstronna psychiatryczna opieka zdrowotna (diagnostyka, leczenie i rehabilitacja oraz orzecznictwo i konsultacje dla podstawowej opieki zdrowotnej),
- wszechstronność opieki świadczonej przez centrum zdrowia psychicznego wynika:
 - 1) ze zróżnicowania świadczeń zdrowotnych oferowanych przez poszczególne zespoły;
 - 2) z koordynacji świadczeń udzielanych poszczególnym chorym;
 - 3) z dostosowania struktury organizacyjnej do lokalnych potrzeb.
- udzielanie:
 - 1) czynnej opieki długoterminowej (powyżej 60 dni) chorym z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi wymagającym ciągłej opieki i leczenia, związanym z CZP terytorialnie (możliwość dojazdu i kontaktu) oraz społecznie (społeczność lokalna);
 - 2) opieki długoterminowej (powyżej 60 dni) chorych z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi;
 - 3) opieki krótkoterminowej (do 60 dni) - chorych z zaburzeniami epizodycznymi lub nawracającymi;
 - 4) pomocy konsultacyjnej (porady jednorazowe lub opieka do 7 dni) - innym osobom potrzebującym świadczeń diagnostycznych lub krótkotrwałej terapii;
 - 5) opieki szpitalnej - w niezbędnym zakresie.

Struktura Centrum Zdrowia Psychicznego.

Centrum zdrowia psychicznego składa się co najmniej z:

- 1) zespołu ambulatoryjnego - zadania: porady lekarskie i psychologiczne, indywidualna i grupowa pomoc psychoterapeutyczna, czynności pielęgniarstwa, interwencje socjalne;
- 2) zespołu środowiskowego - zadania: wizyty domowe, terapia indywidualna i grupowa, praca z rodziną, treningi umiejętności, budowanie sieci oparcia społecznego, zajęcia i turnusy rehabilitacyjne;
- 3) zespołu dziennego - zadania: dostęp do odpowiednio kwalifikowanej psychiatrycznej opieki stacjonarnej; podstawowym i docelowym rozwiązaniem powinny być świadczenia oddziału psychiatrycznego lokalnego szpitala ogólnego, uzupełniane profilowanymi świadczeniami innych szpitali; tam gdzie to możliwe, oddział stanowi integralną część centrum zdrowia psychicznego.

W zależności od miejscowych potrzeb i zasobów:

- 1) opieka nad dziećmi i młodzieżą mogłaby funkcjonować równolegle, niezależnie (centra zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży) lub w ramach jednego ośrodka (zespół dziecięco-młodzieżowy CZP);
- 2) CZP może ponadto organizować inne zespoły o zadaniach wyspecjalizowanych w leczeniu wybranych grup chorych (np. zespoły: zaburzeń nerwicowych, psychogeriatryczne, rehabilitacyjne) lub inne zespoły o zadaniach specyficznych (np. pomoc kryzysowa, hostele i inne formy chronionego zakwaterowania).

W rozwiązaniu problemów zdrowotnych i społecznych chorych CZP ściśle współpracuje z działaniami i placówkami pomocy społecznej - np. w zakresie świadczeń opiekuńczych, pomocy materialnej i mieszkaniowej, rehabilitacji zawodowej, domów samopomocy i pomocy społecznej. Współpraca ta może być zintegrowana instytucjonalnie.

Warunki organizacyjne dla Centrum Zdrowia Psychicznego.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego określił następujące warunki organizacyjne działania Centrum Zdrowia Psychicznego:

- Większe centra mogą stanowić samodzielne zakłady opieki zdrowotnej (ZOZ).
- Działając w strukturze ogólnej ZOZ, CZP musi dysponować odrębnością organizacyjną, pozwalającą na planową realizację specyficznych zadań opieki psychiatrycznej.
- Gęstość sieci i lokalizacja CZP powinny być określone w regionalnych planach ochrony zdrowia psychicznego, zgodnie ze wskaźnikami Programu.

- Finansowania zadań centrów zdrowia psychicznego możliwe jest według stawki kawitacyjnej (kwota określona przez NFZ, jaką lekarz otrzymuje na leczenia pacjenta) analogicznie i równolegle do działalności lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej.